

ISTEN A VILÁGOSSÁG. A TUDATLANSÁG SÖTÉTSÉG. AHOL ISTEN JELEN VAN, OTT NEM LEHET TUDATLANSÁG.

E SZÁMUNK TÉMÁJA:

AZ EZERARCÚ INDIA

VAN-E LÉTJOGOSULTSÁGA
AZ ÁJURVÉDÁNAK?

KINEK SZÓL
A MAHĀBHĀRATA?

EGY INDIAI
ÁSATÁS
EMLÉKEI

A MAGYARORSZÁGI KRISNA-TUDATÚ HÍVŐK KÖZÖSSÉGÉNEK MAGAZINJA

HARÉ KRISNA
TEMPLOM

**TÉGED IS VÁR
A BUDAPESTI
HARÉ KRISNA
TEMPLOM
ÉS OKTATÁSI
KÖZPONT!**

**Lépj be India káprázatos világába!
Zöldövezetben, családi
hangulatban várjuk az érdeklődőket!**

RENDSZERES PROGRAMJAINK

- Előadások az indiai védikus kultúráról
- Önismereti és jógaelméleti képzések
- Budapest Szanga: vasárnaponként
14:00–18:00 óráig tradicionális
élőzenével, indiai lakomával

INDIAI SZENTÉLY LÁTOGATÁSOK

- Egyéni vagy csoportos tárlatvezetés előre
egyeztetett időpontban
- Iskolai osztályoknak rendkívüli kihelyezett
tanóra lehetőség
- A Govinda Csillaghegy indiai vegán étterem
várja vendégeit

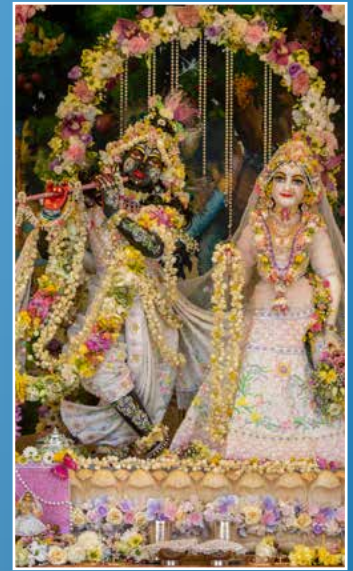
**CÍMÜNK: 1039 BUDAPEST,
LEHEL UTCA 15-17.
(HÉV. CSILLAGHEGY MEGÁLLÓ —
A BATHYÁNY TÉRTŐL 20 PERCNYIRE)**

ELÉRHETŐSÉGEINK:

+36/1 391-0435; LELEKPALOTAJA@KRISNA.HU;

f @LELEK PALOTAJA

WWW.LELEKPALOTAJA.HU

Śrī Śrī

Rādhā-Śyāmasundara

Krisna-völgy templomának oltárán

Ő Isteni Kegyelme
**A. C. Bhaktivedanta
Swami Prabhupāda**

a Krisna-tudatú Hívők Nemzetközi
Közösségének alapító *ācāryāja*

Ő Isteni Kegyelme A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda (1896–1977) a *gauḍīya-vaiṣṇavizmus* ősi vallási hagyományát ismertette meg a nyugati világgal, Kṛṣṇa-tudat néven. 1966-ban alapította meg a Krisna-tudatú Hívők Nemzetközi Közösségét. Vezetésével a szervezet tíz év alatt *āśramákkal*, iskolákkal és farmközösségekkel rendelkező világméretű misszióvá vált. Írásai a védikus filozófia, vallás, irodalom és kultúra igazi könyvtárát alkotják.

Tartalom

Śrīla Prabhupāda a Mahābhāratáról	4
Hogyan beszélhet bárki is Istenről, ha még nem találkozott vele?	6
Vonatok, rasztás szentek és egy vasoszlop	10
Kinek szól a Mahābhārata?	14
Egy indiai ásatás emlékei	18
Van-e létjogosultsága az ájurvédának?	26
Védikus asztrológia: a megszentelt idő mérőeszköze	30
Elveszve Indiában	34
A hihetetlen India	38
Recept – Könnyű, nyári szabdzsi	42

A LAP MUNKATÁRSAI: **Felelős kiadó:** Manorāma Dāsa; **Szerkesztő:** Hemāngī Devī Dāśī; **Olvasószerkesztő:** Gabhīra Dāsa, Madhupati Dāsa; **Művészeti vezető:** Magyar Zsuzsanna; **Nyomdai előkészítés:** Sundara-rūpa Dāsa; **Fotók:** Kuñjabihārī Devī Dāśī, Vallabhī-kānta Devī Dāśī, www.depositphotos.com.

KIADJA: a Magyarországi Krisna-tudatú Hívők Közössége, 1039 Budapest, Lehel u. 15-17., tel.: (1) 391-0435, e-mail: info@krisna.hu
© 2023 BBT International. Minden jog fenntartva. ISSN 1587-4362

A SZANSZKRIT SZAVAK KIEJTÉSE: A szavakat a diakritikus jelekkel bővített írásmód szerint írjuk át latin betűs formába, amely lehetővé teszi az olvasó számára a szavak helyes kiejtését. Például: ā – mint az á az akác szóban; e – mint az é az élet szóban; ī – mint az í az így szóban; o – mint az ó az óra szóban; ṛ – mint a ri a karika szóban; c – mint a cs a cserép szóban; ch – mint az egymást követő cs és h; s – mint az sz a szép szóban; y – mint a j a jég szóban. Tehát a Kṛṣṇa szót Krisnának, a Caitanya szót pedig Csaitanyjának ejtjük.

ŚRĪLA PRABHUPĀDA A MAHĀBHĀRATÁRÓL

A Mahābhārata szeplőtlen lótusza Vyāsa szavainak vizében nő, ellenállhatatlanul édes illata a Bhagavad-gītā, hőseiről szóló meséi pedig a virágzó szirmok, melyek a Kali-yuga bűneit elsöprő Úr Hari szavától borultak virágba. E gyönyörű lótusz szüntelenül beragyogja sugárzó szirmaival a nektárt kereső, boldog méhekként rajzó lelkeket. Áldjon meg minket a Mahābhārata lótusza a legnagyobb jóval!

◆ Nagy különbség van a világi történetek — legyenek akár kitalált, akár történelmi írások — és az Úr transzcendentális kedvteléseinek leírásai között. A világegyetem történelmében találhatunk utalásokat az Úr inkarnációinak kedvteléseire. A *Rāmāyaṇa*, a *Mahābhārata* és a *purāṇák* a régmúlt idők történelme, melyet az Úr inkarnációinak kedvteléseivel kapcsolatban jegyeztek le, s ezért örökké frissek maradnak, még többszöri elolvasás után is. Az ember élete során újra meg újra elolvashatja a *Bhagavad-gītā*t vagy a *Śrīmad-Bhāgavatamot*, s mindig találni fog benne új

információt. A világi hírek statikusak, míg a transzcendentális hírek dinamikusak, ahogyan a lélek dinamikus, az anyag pedig statikus. Akik kedvet kaptak a transzcendencia témájának megértéséhez, sohasem fáradnak bele az ilyen elbeszélések hallgatásába.

◆ A Védák bonyolult tudományát a *Mahābhārata* rendszerbe foglalva, közérthetően mutatja be, ennél fogva ebben a korban sokkal fontosabb, mint az eredeti Védák.

◆ A *Mahābhārata* és a hozzá hasonló történetek világi témák mellett

természetesen transzcendentális témákkal is foglalkoznak. A *Bhagavad-gītā* része a *Mahābhāratanak*. A *Mahābhārata* eszméje a *Bhagavad-gītā* végső utasításaiban tetőzik: az embernek le kell mondenia minden más elfoglaltságról, és teljes szívvel, kizárólag az Úr Śrī Kṛṣṇa lótuszlábainak kell átadnia magát. Az anyagias hajlamú emberek azonban jobban vonzódnak a politikához, a gazdasághoz és az emberbaráti cselekedetekhez, melyekről a *Mahābhārata* ír, mint a fő témához, a *Bhagavad-gītához*.

◆ Az Úr Kṛṣṇa olyan kegyes a bűnös, elesett lelkekhez, hogy személyesen jelenik meg a különféle élőlények között, s velük együtt részt vesz mindennapi tevékenységeikben. Minden történelmi eseményt — legyen az régen történt vagy újabb kori —, ha kapcsolatban áll az Úr cselekedeteivel, az Úrról szóló transzcendentális elbeszélésnek kell tekintenünk. Kṛṣṇa nélkül a kiegészítő írások, mint például a *purāṇák* és a *Mahābhārata*, nem többek egyszerű történeteknél vagy történelmi eseményeknél. De Kṛṣṇához kapcsolódva transzcendentálissá válnak, s hallgatásuk által azonnal transzcendentális kapcsolatba kerülünk az Úrral.

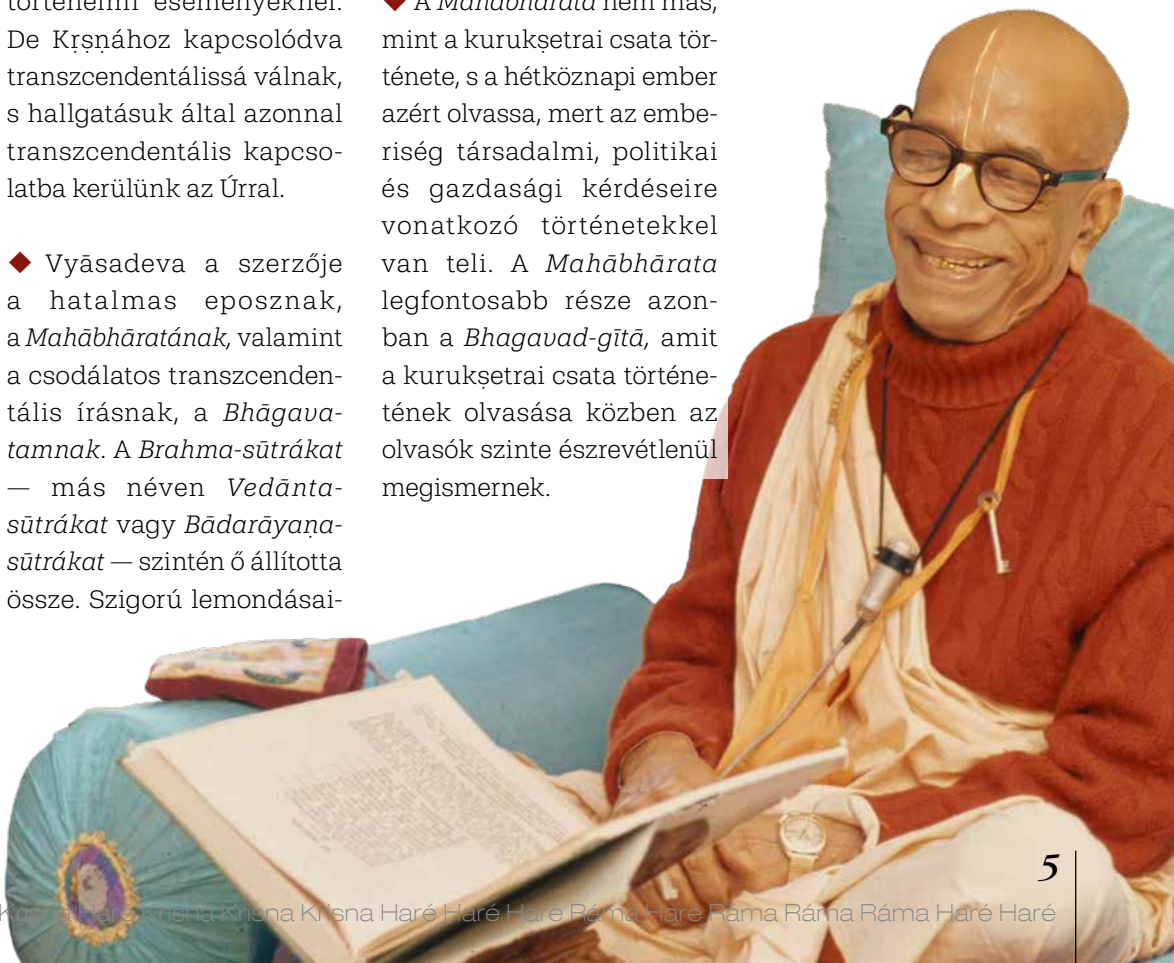
◆ Vyāsadeva a szerzője a hatalmas eposznak, a *Mahābhāratának*, valamint a csodálatos transzcendentális írásnak, a *Bhāgavatamnak*. A *Brahma-sūtrákat* — más néven *Vedānta-sūtrákat* vagy *Bādarāyaṇa-sūtrákat* — szintén ő állította össze. Szigorú lemondásai-

nak köszönhetően ő a legnagyobb tiszteletnek örvendő szerző. Amikor a *Mahābhārata* nagy eposzát akarta lejegyezni a Kali-kor emberei számára, úgy érezte, egy különleges írnokra van szüksége, aki képes lejegyezni diktálását. Brahmājī utasítására Śrī Gaṇeśajī vállalta ezt a feladatot, azzal a feltétellel, hogy Vyāsadeva egy pillanatra sem hagyja abba a diktálást. Így készült el a *Mahābhārata*, Vyāsa és Gaṇeśa közös erőfeszítésével.

◆ A *Mahābhārata* nem más, mint a kurukṣetrai csata története, s a hétköznapi ember azért olvassa, mert az emberiség társadalmi, politikai és gazdasági kérdéseire vonatkozó történetekkel van teli. A *Mahābhārata* legfontosabb része azonban a *Bhagavad-gītā*, amit a kurukṣetrai csata történetének olvasása közben az olvasók szinte észrevétlenül megismernek.

◆ A *Mahābhārata*, amely a Pāṇḍavákról és cselekedeteikről szól, azért szent, mert a Pāṇḍavák közvetlen kapcsolatban álltak az Istenség Legfelsőbb Személyiségével.

◆ A *Mahābhārata* kijelenti: „Aki nem okoz zavart vagy fájdalmat egyetlen élőlénynek sem, aki mindenkivel úgy bánt, mint egy gyengéd apa a gyermekével, s akinek ily módon tiszta a szíve, az bizonyosan nagyon hamar elnyeri az Istenség Legfelsőbb Személyisége kegyét.”

Hogyan beszélhet bárki is Istenről, ha még nem találkozott vele?

És vajon miért nem csak arról beszél, amit tapasztal? Becsületes dolog ez?

Figyeltem az Isten létében igencsak biztosnak tűnő hívőket, miközben Mayapurban, Nyugat-Bengál legfőbb szent helyén bandukoltunk, és a fenti kérdéseken merengtem. Aztán még aznap, kissé misztikus módon egy ősi *upanişadban* található, meglehetősen mély tanmesébe „botlottam”, ami pontosan meg is válaszolta a kérdéseimet. A *Kena-upanişad* tanmeséje csodálatos választ adott.

Történt ugyanis, hogy a félistenek és démonok harcából a félistenek kerültek ki győztesen, és (nem kicsit) büszkévé váltak a győzelemre. Arra, hogy maguknak, a saját erejüknek köszönhetik a győzelmet. Ekkor a harctéren megjelent Isten (maga az élet, maga a Brahman) egy *yakşa* (koboldszerű lény) formájában, és büszkén sétálgatni kezdett ott. A félistenek nem tudták, ki az, így először elküldték Agnit, a tűz félistenét, hogy tudakolja meg. Agni valami külö-

nös erő hatására szóhoz sem jutott, így hát a *yakşa* kérdezte meg tőle, hogy ki ő. „Agni vagyok, az élőlények ismerője, és mindent el tudok égetni.” „Ó, valóban? Akkor itt ez a kis fűszál. Égesd el, kérlek!” Agni megpróbálta, de a teljes erejét bevetve sem ment neki. És persze nem tudta meg, ki ez a *yakşa*.

A félistenek ekkor elküldték Vāyut, a szél istenét, aki büszkén állította magáról, hogy bármit el tud ragadni. És persze ez sem ment: a fűszál megmozdulni sem tudott Isten akaratától függetlenül. (Legalább azt is megtudtuk, honnan jön a mondás.) A félistenek ekkor elküldték Indrát, a mennyek urát, aki már alázatosan közeledett a harctér felé. Azonban mikorra odaért, a *yakşa* már eltűnt. Helyette egy csodaszép hölgyet talált ott: Umāt, Śívának (Isten anyagi világbeli formájának) a párját. Indra megkérdezte tőle, ki volt a *yakşa*. Umā így válaszolt: „Isten (a Brahman) maga.”

Az *upanişad* mély tanulságai közül az első, hogy háromféleképpen lehet megközelíteni Istent a létezés három szintje (*bhūr bhuvah svah*) szerint. Az első szint a durva anyag és az anyagi érzékek szintje, vagyis az a sík, amikor csak azt hiszed, amit látsz. Agni ennek a szférának a félistene. De ha az ember büszkeségben úszik, s el van telve azzal, hogy kicsoda, meg micsoda ő, akkor, még ha a saját szemével látja is, nem ismeri fel Istent. Az anyagi tudomány is ezen a szinten közelíti meg Istent. A következő szint a mentális világ, az elme szintje. Ennek a szférának az ura Vāyu. Ez a valóság második, finomfizikai síkja. Elsősorban minden mentális tevékenység ide tartozik – a metafizika(!), mindenféle pszichológiai, spirituális technika, tantra, meditáció, ezos kvantummechanikáskodás, háromvilág-beli utazás, utaztatás, csakrameditáció, kundalini... stb., stb. Ezek mind tágíthat-

ják egy bizonyos módon a világunkat, de ha büszkék vagyunk, vagyis a hamis ego uralma alatt állunk, ezek csak jégbe fagyott eszközök maradnak egy jégbe fagyott álomvilágban (az anyagban), s akkor sem segítenek, hogy meglássuk Istent, ha előttünk áll.

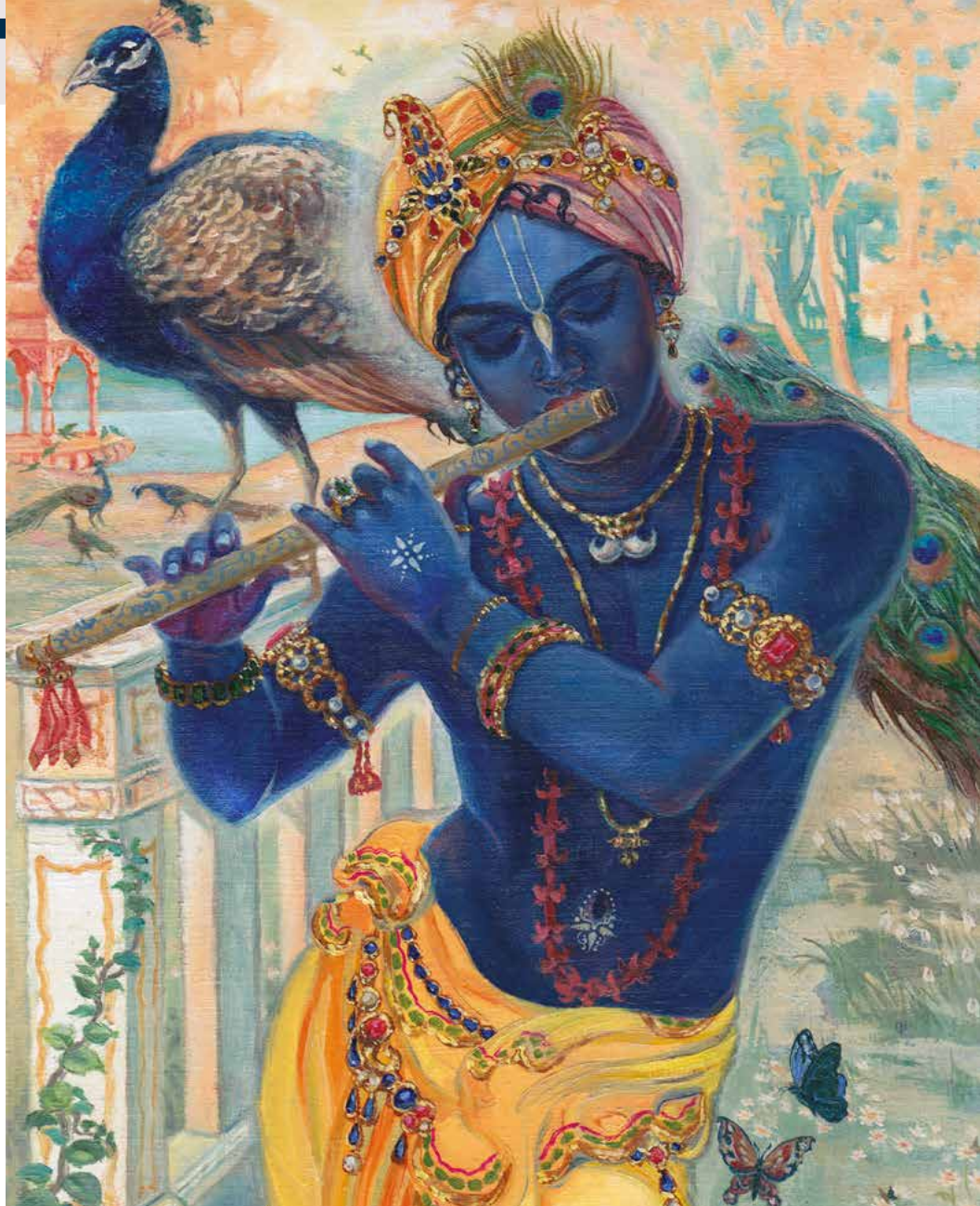
A büszkeség, a hamis ego akadályozza meg ugyanis, hogy Istent lássuk (mindenhol). Korlátozza a tapasztalatunkat, az intelligenciánkat. Bármennyig jutunk, csak jégbe fagyott tapasztalat lesz, nem a valóság, ha büszkeség hat át minket. Ezért jött Indra, aki a harmadik világ ura. És ő az áldozatok ura is. Az áldozatok azt az elvet képviselik, ami által a világ működik, és a hamis ego lehámozásában az első lépés: az önzetlennül adás elvének elsajátítása. Mivel Indra alázatosabban közelítette meg Őt, Isten már máshogyan is reagált. De meglehetősen jelentőségteljes, ami történt: eltűnt, és helyette megjelent Umā, Isten képviselője,

megnyilvánulása – a megtestesült anyagi természet. Ezzel azt az elvet mutatja be nekünk az *upanişad*, hogy Istenhez a tanítókön, az Ő képviselőin keresztül juthatunk el, mert ők képesek pontosan átadni nekünk, hogy ki Isten, hogyan érhetjük el stb. Illetve nem mellékesen azt is jelzi, hogy az anyagi világ megnyilvánulása is Isten, és amíg nem tágul olyan szinten a hit fénye által a tapasztalati tudásunk, a tudatunk, hogy ezt lássuk, addig Ő nem is fog megjelenni a saját énképe formájában sem.

Az *upanişad* a kiinduló kérdésünk kapcsán is tesz egy félreérthetetlen kijelentést. Istent sem a szem, sem az elme, sem az intelligencia nem tudja átfogni, de ami miatt a szem lát, ami miatt az elme inspirált, és ami miatt az intelligencia működik, az maga az élet (Brahman), maga Isten. Kijelenti azt is az *upanişad*, hogy ő (az elbeszélő) sem ismeri teljesen Istent. Azonban mégis beszél róla, stb. Tanítja! Isten ugyanis a szentírások formájában és a szenteken keresztül megnyilvánítja az utat, egyfajta interaktív, a helyhez, időhöz és körülményekhez igazodó térképként. Annak az útmutatójaként, hogy hogyan ismerheted meg Őt. Az iránymutatást elvető tapasztalat fetisizmus – a térkép nélkül zsákutca. Mondhatjuk-e, hogy csak menj előre, a térkép úgysem a te tapasztalatod, ne bízz benne? Ha nem tudod, hol a cél, és merre menj, akkor tapasztalsz persze, de a nagy tapasztalás csak egy végenincs bolyongássá válhat, mert a térkép ismerete nélkül előfordulhat, hogy egész életedben csak körbe-körbe jársz majd. És ha elérsz valamit, honnan tudod, hogy nincs annál tovább? Ha eléred a valóság fényét, honnan

tudod, hogy a valóság fénye nem egy élő, formákkal, változatossággal teli világból származik? És persze a térkép ismerete nélkül nem feltétlenül az az út fog megnyilvánulni, ami elvezet a célhoz, hiszen az eltérő minőségű hitek más-más utakat nyilváníthatnak meg. Persze minden út oda vezet, de ez azt is jelenti, hogy az útvesztőből csak egy kijárat van, és bármerre indulsz, ott tudsz majd csak kikötni végül. Nem mindegy viszont, hogy hány millió életen át bolyongsz előtte.

Egy még szemléletesebb példa a lázas ember példája. Amikor lázas vagy, máshogy érzékeled a világot. Más az étel íze, más a hangulatod, más a napfény, mások a hangok. Nem olyan ízesek, nem olyan örömeteliek. A lázas állapotba a hamis (nem tiszta) hit sodorja az embert. Így maga a tapasztalás sem vezetheti ki önmagában ebből az állapotból. Hiszen amit lázasan tapasztalsz, az nem a valóság. Ehhez gyógyszer kell bevenni, illetve a fenti példát folytatva: meg kell ismerni a térképet. És az igaz hívők azért hisznek, mert ha a térkép alapján haladnak előre, meglátják, hogy tényleg ott és úgy vannak a dolgok, ahogyan a térkép mutatja. Ebből azt is tudják, hogy a cél is ott van. De van ennek egy másik, még mélyebb vetülete is. Merthogy minden Isten. A térképet követve ennek a felismerése is elmélyül. A valódi tiszta hit ugyanis a valóság fénye. Az élet az életre reflektál. Akkor kezd belül nyílni az életünk, a szívünk lótusza, mikor megjelenik a Nap. Ezt nevezik *svābhāvika-śraddhānak* – tiszta, természetes hitnek. A valódi, tiszta hit az a jelenség tehát, amikor az élet reflektál az életre: amikor a szívünk Istenre kezd nyílni,

a filter-felhők pedig elkezdenek eltűnni. Ennek a hitnek az a jellemzője, hogy egyre többet tapasztalunk(!), látunk a valódi életből. És ha minden Isten – mert Isten álmodó tudata (az anyagi világ) is Isten, és az ébrenléti tudata (a lelki világ) is Isten, azaz minden Isten –, akkor van olyan, aki nem Istent látja? A kérdés költői. Ha ezt megtapasztaljuk,

el fog jönni az az idő is, mikor Isten saját énképe is megjelenik majd, és közvetlen kapcsolatba lép velünk. Mert akkor már fel tudjuk Őt ismerni...

Acyutānanda Dāsa

(A szerző *India Spirit* című könyve

megrendelhető az **info@indiaspirit.hu** címen.)

Vonatok, rasztás szentek és egy vasoszlop

BEPILLANTÁS EGY SZINTE
MÁS BOLYGÓT IDÉZŐ
KÜLÖNÖS VILÁGBA

Az írás részlet az *India Spirit* című
útikönyvből.

TYUKODI TANÁR ÚR ÉS A CSODAOSZLOP

Delhiben végtelenhez közelít a néz-
nivalók száma, lévén vagy tízezer
éve lakott vidék, melyet ma mint-
egy 15 millióan laknak.

Az egyik legjobban kinéző
régiség a Kutub Minár. Ez volt az
első mecset és minaret, miután
a muszlim hódítók elkezdték gye-
pálni a helybelieket. Eredetileg 27
dzsain templom állt itt, de azokat
lerombolták – miért ne, ugye? –,
és a kövekből 1193-ban kezdték el
építeni a mecsetet. Vagy 200 évig
rakosgatták, s mi tagadás, nem lett
rossz a végeredmény. Noha csak
a romjai maradtak fenn, még
így is lenyűgöző, ami ma lát-
ható belőle.

A Kutub Minár udvarán áll
egy hétméteres vasoszlop.
A felirata szerint Csandragupta

király emeltette Visnu dicsőségére 1600 éve. Valójában nem tudják, hol állt eredetileg, mi célt szolgált, miért hozták ide.

Az oszlopról Tyukodi tanár úrtól hallottam először anyagismeret-órán. Ennek az oszlopnak az egyik rejtélye – a sok közül –, hogy nem rozsdásodik. Olyan kohászati technológiával készült magas fémtisztaságú kovácsoltvas, ami ellenáll a... minek is? Az idő vasfogának?

Mondjuk, tinédzser koromban nem hatódtam meg különösebben ettől az infótól. Jobban aggasztott, hogy lesz-e Hobo-koncert a hétvégén. Meg is feledkeztem az anyagismeret-óráról úgy, ahogy van.

Aztán 15 évvel később megláttam a csodát! Ott állt a soha nem rozsdásodó vasoszlop. Testet öltött a haszontalannak hitt buta tananyag. (Felébredt bennem a remény, hátha egyszer szembetalálkozom a citrom-savciklussal is.)

Azt mondják, aki háttal állva össze tudja kulcsolni a kezét az oszlop körül, az következő életében királyként fog megszületni.

Eszembe jutott Lajcsi király – avagy King Louie – a Dzsungel könyvéből, és inkább hagytam az egészet.

HAPPY HOLI

Indiában Holi idején jobb, ha az ember nem a legjobb ruhájában megy ki az utcára, mert megtalálja a tavasz, teljes színpompájával. Ezt a fesztivált a lelki világban is megünnepelik. Krisna és a *gopik* is festékekkel dobálják egymást.

Általában színezett rizslisztet szórnak egymásra az emberek, vagy vízben feloldott festéket spriccelnek „vízipisztolyokból”. Képzeljük el, hogy felnőtt emberek úgy játszanak az utcán és a templomokban, mint a gyerekek. El tud valaki ilyet képzelni Európában? (Szilveszterkor, tök részegen talán, de az messze van a felszabadult játéktól.)

A festék persze vízzel lemosható, bár típustól függően van egy kis átfutási idő.

Volt olyan barátom, akinek három-négy nappal Holi után is lila volt még a feje, vagy

egy másik útitársunk, akinek még a Magyarországra érkezés után is látszott egy enyhe rózsaszín árnyalat a szakállában.

A RASZTASZÍV ÖRÖKKÉ DOBOG

Lehet, hogy a rasztás hajviselet Bob Marleynak köszönheti a világméretű népszerűségét, de az bizonyos, hogy az európaiak még a kontinenst sem fedezték föl, ahol Bob Marley később megszületett, amikor Indiában már réges-rég raszt-

tahajat hordtak a legmenőbbek.

Aki a lelki önmegvalósítás útját járja, az lemond a világi szépségről. Ennek egyik jele a férfiaknál, hogy kopaszra nyírják a fejüket. Csak a fejbűbon hagynak egy kis tincset a bráhmanikus kultúra képviselői, például Krisna vagy Visnu hívei. A keményvonal viszont úgy mond le a világi szépségről, hogy egyáltalán nem is nyúl hozzá. Mármint a hajához. Nincs vágás, nincs nyírás. Ahogy Isten növeszti. És Ő növeszti ám!

RIKSÁK

Indiában, a sokmillió nagyvárosokat leszámítva, nem igazán létezik közösségi közlekedés. (Bár lehet, hogy az igazi közösségi közlekedés ez: kilencszemélyes dzsipen huszonhárman utazni!) Az előző évtizedek hagyományos közlekedési és szállítási eszköze a riksa volt. Egy ember teker, másik kettő, négy vagy hat – testmérettől függően – pedig hátul üldögél. Régebben ez volt az egyik legmarkánsabb élmény: bárhova indulsz, nyomban körbevesz öt-tíz riksa, és kezdődik az alkudozás.

Másfél-két kilométerre elvittek kettőnket 20-30 rúpiáért. (Most már lehet, hogy elkérik az 50-et is.) Ez olyan 100-150 forintnak felel meg. (Mi meg oly-

kor az üres bevásárlókocsit sem gurítjuk vissza 100 forintért, ha messze parkoltunk.)

Ma már azonban kezdik kiszorítani őket az elektromos „riksák”. Egy elektromos taliga kivált három hagyományos riksát. Sajnos a munka nélkül maradt riksásokat nem képezik át programozó-matematikusnak, bolti eladónak vagy forgalomirányító diszpécsernek. Maradnak kétkezi-kétlábi teherhordók, csak mi már nem látjuk őket.

Ennek ellenére Indiához még mindig hozzátartozik a biciklis riksa képe. Mondhatnánk, ez egy afféle indiai hungarikum. (Bharatikum?)

VASÚTI REKORDOK

Az indiai vasútnak van vagy másfél millió alkalmazottja. Ha szeretnénk Indiát közelről megismerni, akkor vonattal utazni nagyon jó, mert például a lakosság felével azonnal találkozhatunk. Hat-hétféle kocsiosztály van, az elsőtől a fapadosig, és akkor az ütközőn utazást még bele se számoltam.

A leghosszabb utam 36 órás volt, „sleeper class” hálókocsiban; na az már nekem is sok volt. Az indiaiak egész úton eszegetnek és iszogatnak. Részben az otthonról hozott ételeket, részben a mozgó árusoktól vásároltak. Minden állomáson több tucat árus ugrik föl a vonatra, és kosarakból, dobozokból, termoszközből, bármiből árulják az árulnivalót. Mindenféle ételt, csemegét, ajándéktárgyat, bételt, gamsát (egyfajta törölközőt). De a fő sláger a coffee és a chai. Van éjszaka pár óra szünet, de amúgy mást sem hallani a vonaton, mint: „Koffi, csáj, csáj, koffi...”

Azt mondják, napi 25 millió utast mozgatnak vasúton. Megnéztük, hogyan utazik a nép, most lássuk a maharadzsákat!

Több luxusvonal is járja Indiát keresztbe-

kasul. Az „Arany-szekér”, a „Gördülő Palota”, a „Maharadzsa Express” és társaik. De ezek már csak turistavonatok. Bár él még néhány királyi család, ők nem vonatoznak annyit, hogy érdemes lenne fenntartani számukra egy egész járatot. (Fél tucatot meg főleg nem.)

Turistáskodni viszont nagyon jók ezek a vonatok. Az ember végiglátogathatja a főbb látványosságokat, és közben nem lóg egy falusi tanító nagylábujja a teájába a felső ágyról. (Mondjuk én ezt se hagynám ki Indiából, de hát ízlés dolga.)

Egyetlen baj van ezekkel a csodavonatokkal: a napi díjuk 800–1500 dollár. Az elnöki vagon a Maharadzsa Expresszen olyan 7000 dollár – ha jól értettem. Tehát ez NAPI díj.

Számold ki, meddig kell spórolnod, hogy egy hétnapos körutazásra befizethess!

Caitanya Dāsa

KINEK SZÓL A MAHĀBHĀRATA?

Az emberiség kimeríthetetlen kultúrkincsének kiemelkedő darabja a *Mahābhārata** címet viselő védikus eposz, mely voltaképpen egy nagy családi viszálynak az elbeszélése. Megtörtént eseményeket ír le – köztük a világtörténelem legvéresebb csatáját, a kuruksetrai ütközetet –, ugyanakkor az emberi jellem őstípusainak gazdag tárháza is. Történetírás és erkölcsstan, politikatudomány és teológia egyben.

Mint a nagy művek általában, a *Mahābhārata* sem veszített aktualitásából öt évezred alatt: a ma embere is válaszokat talál a mindennapi élet által felvetett fogós kérdésekre. Nem egy ósdi szövegről van tehát szó, melyet csak úgy be lehetne zárni az irodalomtörténet börtönébe! Sőt, a mai India kultúrájának is annyira a szerves részét képezi, hogy amikor a tévében a *Mahābhārata* folytatásos feldolgozása megy, elnéptelenednek az utcák.

Ebben a cikkben néhány példát sorakoztatunk fel arra, hogy mennyire a ma emberének szól ez az örök történet, azzal a nem titkolt céllal, hogy az olvasónak kedvet csináljunk e Nagy Mű elolvasására.

* A *Mahābhārata* eposz erkölcsi tanításairól szóló előadássorozat az alábbi címen érhető el:
https://www.youtube.com/@gyakorlati_lelki_tudas

Pillantsunk hát bele, hogy milyen kérdésekre is ad választ a mű az életünkkel kapcsolatban!

DÖNTÉSEK FESZÜLT HELYZETEKBE

A *Mahābhārata* első fejezetében hirtelen az események sűrű forgatagában találjuk magunkat.

Volt már olyan helyzet az életetekben, amikor a lét volt a tét? Milyen döntésre vagyunk képesek egy érzelmileg felfokozott kritikus pillanatban, amikor az életünk múlik rajta? Amikor tudatában vagyunk annak, hogy nemcsak egy életünk van, hanem örök lelkek vagyunk, akkor még nagyobb a súlya döntéseinknek. Hogyan tudjuk jól kezelni ezt a felelősséget az életünkben? Hogyan tudunk jó döntést hozni egy kritikus pillanatban?

A LEMONDÁS TITKA

Azt mondják, hogy a lemondásból erő és felhatalmazás jön. Ezt az elvet a *Mahābhārata* példái is teljes mértékben igazolják. Persze sokszor a lemondás elsőre nem tűnik túl

vonzónak, mert látszólag le kell mondanunk számunkra különben kíváncsú dolgokról, de ha valaki megfelelően gyakorolja, akkor a kívánt eredmény mellett a lemondásból nem szenvedés, hanem magasabb rendű íz fakad. A lemondás egy titkos tudomány, csak ismerünk kell annak működési elvét és megfelelő gyakorlatát, melynek elsajátítása minőségi változást fog eredményezni az életünkben.

Amíg még Dhṛtarāṣṭra, Pāṇḍu és Vidura gyerekek voltak, Bhīṣma nagyatyja régensként igazgatta a birodalmat, egészen addig, amíg a hercegek fel nem nőttek. Bhīṣma akár el is foglalhatta volna a trónt, de nem tette. El is vonulhatott volna az erdőbe, hogy magával foglalkozzon, hiszen tudta, hogy nem lehet király, mégsem tette, hanem végezte rendületlenül és megingathatatlanul nehéz kötelességét. A Nagyatyja miből merített erőt? Mi tesz bennünket képessé arra, hogy folytassunk valamit, akkor is, ha elviselhetetlenül nehéz? Mitől tudunk józanok maradni akkor is, ha valami túl jó? Hogyan segítenek bennünket kötelességeink a fejlődésben? Bhīṣma tudta a titkot.

SIKER – MINDENÁRON?

Mi kell a sikerhez az életben? Hogyan válj valamiben a legjobbá a világon? Honnan és milyen módszerrel lehet megszerezni azt a tudást, ami által a képességeinket csúcsra tudjuk járatni?

Arjuna minden kétséget kizáróan kora legkiválóbb íjásza volt. Hihetetlen sikereket ért el! Különleges származása önmagában még nem volt elég. Ennél többre van szüksége az embernek a sikerhez: tanítvánnyá kell válnia. Azaz egy hiteles tanító elfogadására van szükség, valamint megfelelő mentalitásra és hozzáállásra a tanítvány részéről, hogy

a tudás átadásának folyamata tökéletesen meg tudjon valósulni. Arjuna tudásszomja, eltökéltsége példaértékű volt. De legidősebb testvérétől, Yudhiṣṭhirától is sokat tanulhatunk arról, hogyan lehet a lehető leggyorsabban fejlődést elérni.

AZ IRIGYSÉG ELLENSZERE

Amikor saját helyzetünkkel nem tudunk megbékélni, akkor elégedetlenek vagyunk, amikor pedig a saját helyzetünkkel másokéhoz képest vagyunk elégedetlenek, azt irigységnek hívják. Amíg ilyen negatív érzelmeket kultiválunk a szívünkben, addig csak szenvedés az élet – olyan zavart tudatállapot, amikor a lelki életre, a Kṛṣṇával való kapcsolatunkra összpontosítani szinte lehetetlen.

„Aki szert tesz a bráhmaikus tulajdonságokra – azaz akinek egyetlen vagyona a helyes viselkedés, aki hálás, és aki a tapasztaltaknál keres menedéket –, az megkapja a világ minden kincsét”
(Śrīmad-Bhāgavatam 4.21.44.).

A hála, a boldogság és elégedettség tanulható – tudatunk állapotán múlik, amely tudásunk minőségéből, illetve megvalósításunk mértékéből fakad.

Sokszor hajlamosak vagyunk elfelejteni, hogy a karmánk szerint bármely élethelyzetben csomagokat kapunk, amiben van kellemes és kellemetlen is egyaránt. Vannak olyan csomagok, amelyeket egy életre kapunk, van azonban olyan helyzet is, amikor választhatunk a csomagok között. De mindegyikben van kellemes és kellemetlen is. Ennek a megértése és e látásmód elsajátítása az irigység ellenszere. Ha megtanuljuk helyesen látni

életünk csomagjait, irigység helyett hálával a szívünkben haladhatunk előre az önmegvalósítás útján Kṛṣṇa felé.

A RAGASZKODÁS MÉRGE

Dhṛtarāṣṭra tudta, hogy hibát követ el, amikor hagyta, hogy fia, Duryodhana az éretnyes Pāṇḍavák ellen szövetkezzen. Gyenge és érzelmileg túlságosan elfogult volt ahhoz, hogy igazságos legyen. Világos volt számára, hogy egyenlő módon kellene bánnia saját, és testvére, Pāṇḍu fiaival, mégis képtelen volt erre. Emiatt erős büntudatot érzett, és folyamatosan vívódott önmagában álmatlan éjszakáin. E belső feszültségét, amelyet – modern kifejezéssel élve – kognitív diszszonanciának is nevezhetünk, azzal tudta csökkenteni, hogy a felelősségét áthárítva a sorsot hibáztatta a törtétekért és mindazokért a dolgokért, melyek csak később következtek be.

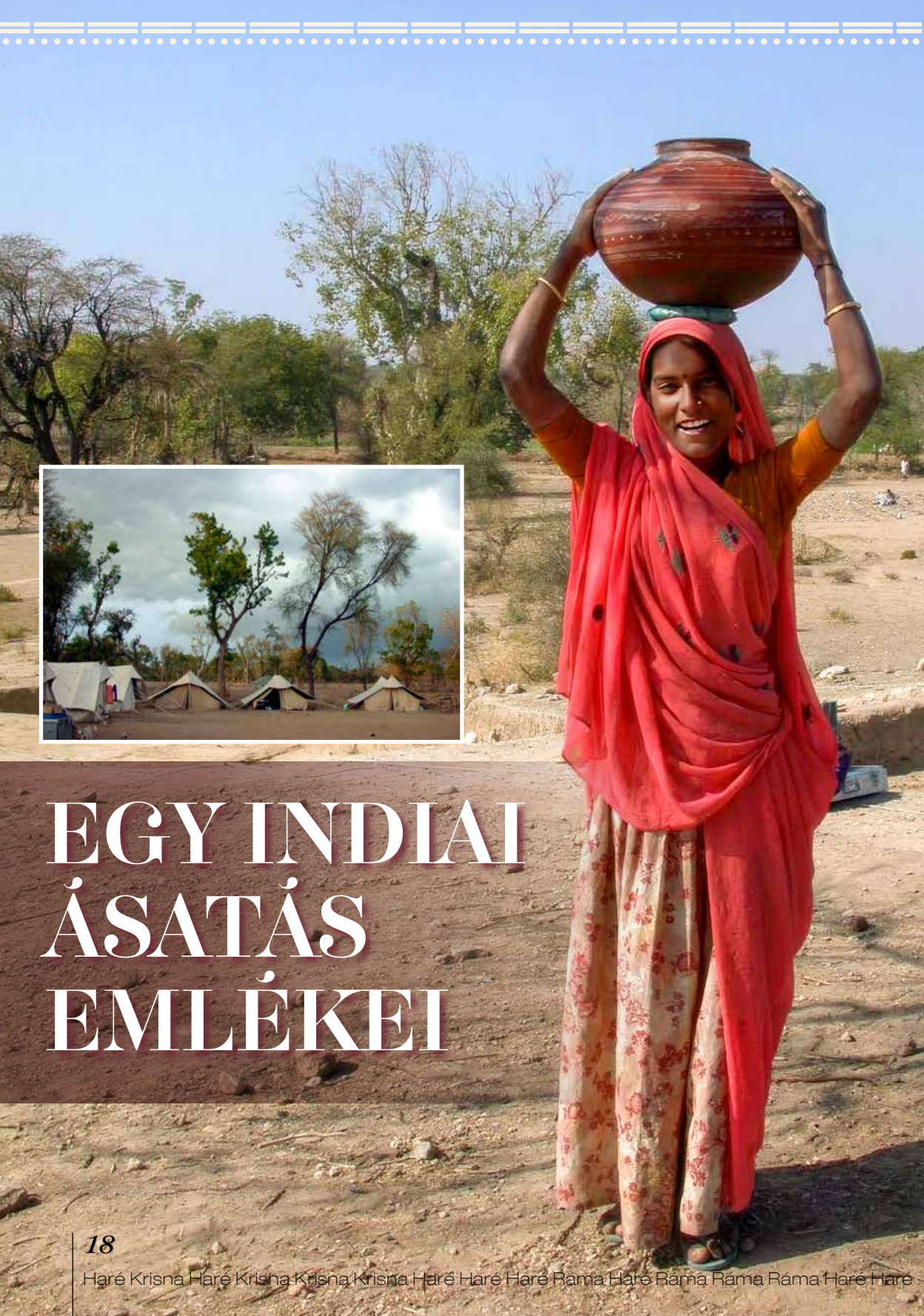
Előfordult-e már az életünk során, hogy tudtuk, valamit meg kellene tennünk, vagy valamit nem szabadna megtennünk, de gyengék voltunk ahhoz, hogy a helyes úton járjunk? Belső szégyenünk, büntudatunk csillapítására kerestünk-e valamilyen racionálisnak tűnő magyarázatot, amely levette a vállunkról a felelősséget, mintha nem is mi lennénk a hibásak?

Az egyéni lélek felelőssége saját sorsának alakulásáért megkérdőjelezhetetlen, mégis néha másokat, a sorsot, a politikát vagy valami rajtunk kívül álló tényezőt hibáztunk, ami látszólag felment bennünket – valójában azonban a tehetetlenségbe taszít.

Miért és hogyan vállaljunk teljes felelősséget az életünkért?

Segít ebben a Mahābhārata bölcsessége.

*Gurūttama dāsa
és Madhupati dāsa*

EGY INDIAI ÁSATÁS EMLÉKEI

Egy hűvös januári reggelen Rádzsasztán közepén egy kis falu monszunesőket régen látott szántóföldjén álltam. Lábam előtt szabályos, négyzet alakú gödör, az ásási szelvény. „Régészként itt töltöm hát a következő hat hetet, kutatva a föld egy kis szeletét, feltárva a múlt egy ott feledett pillanatát” – gondoltam. Enyhe szél fújt, és a reggeli napsugarak csak nehezen tudtak utat törni a téli ködfelhőkön át. A dombok és völgyek hullámzó paplanként borultak az ősi romokra, a reggeli napsugár pedig éppen itt, a lábam előtt ébresztgette őket évezredes álmukból. Kis szerszámom nyomán földrögök gördültek, házfalak, tűzhelyek, edények tűntek elő.

Hirtelen sebes léptű asszonyok közeledtek. Kis csapatuk felverte a száraz föld porát. Üres kézzel érkeztek, holmijuk a fejükön volt. Arcukat állukig fátyol fedte, ám a fátyol szövetén átsejlett csillogó barna szemük és vidám mosolyuk. A közeli falu lakói voltak. A száraz időszakban, amikor a föld művelésre alkalmatlan volt, az ásási munka jelentette a megélhetésüket. Több évet dolgoztak már a lelőhelyen, és a régészek mellett egész szakértővé váltak. Nagy biztonsággal szorgoskodtak, söpör-

tek, földet hordtak és szitáltak. Minden reggel pontosan érkeztek, és nagy segítséget jelentettek. Egyszerűségük, vendégszeretetük, szolgálatkészségük napról-napra közelebb hozta őket a szívemhez. Miközben a feltároló négyezer éves házak padlóját söprögették – mintha csak saját, agyagból tapasztott kunyhójukat takarítanák –, gyakran beszélgettek egymással. Arra lettem figyelmes, hogy amint ecsetjük nyomán feltárult a múlt, szavaik nyomán úgy tárult fel a jelen, és nehéz volt eldöntenem, melyik az érdekesebb.

Nafiszá kerek arcú, kis termetű, vékony lány volt. Külseje és kacagása alapján tizenhat éves, hajadon lánynak tűnt, nagy álmokkal. Jól értett a régészethez, és ezt ő is tudta. Gyakran hajtogatta, hogy elmegy majd a városba, és az egyetemen ő is kitanulja a régész mesterséget. Az asszonyok nagy része, ha külföldi munkáról ábrándozott, Amerikába vágyott, de Nafiszá mindig azt mondta, Magyarországra jön majd, hogy nekem segítsen. Mindig gyermeki boldogság sugárzott belőle, és sosem tűnt úgy, hogy gondjai lennének. Csak a kezén látszott, hogy már sokat dolgozott. Egy nap arra lettem figyelmes, hogy fátylát az arcára

igazítja, amikor egy férfi haladt el mellette. Indiának ezen a részén a férjes asszonyok nem mutatják meg arcukat a férjükön kívül más férfinek. „Hogyan mész majd a városba tanulni, ha már férjnél vagy?” – kérdeztem mosolyogva. Arca először meglepődést sugárzott, majd elnevette magát, amikor rájött, hogy lelepleztem. „Hát te mindent tudsz?” – kérdezte nevetve. Ekkor elmondta, hogy közel jár a harminchoz, három gyermeke van, akikre egyedül keresi a pénzt, amióta férje ivásra adta a fejét. Megdöbbsentem. Ilyen nehéz sors mellett honnan a gyermeki kacagás, honnan a gondtalanul sugárzó szemek? A feltárt ház falai közül már régen elszállt az élet, de Nafiszában életörömről letem. Arra gondoltam, sokszor egy kis baj is elég, hogy elveszítsuk a jókedvünket, Nafiszá pedig nehéz élete ellenére is vidám és elégedett. Nagyon tiszteltem őt ezért.

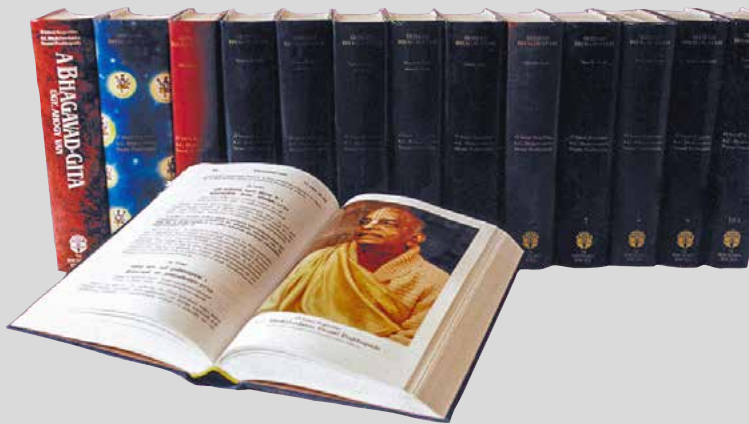
Ahogy az asszonyokkal beszélgettünk, a vallásokról is szó esett. Faluközösségük egyik fele hindu, másik fele muszlim volt. Bár a két csoport mindennapi szertartásai és életmódja eltért, mégis egy közösséget alkottak. Az ásatási munka során is együttműködtek, és testvéreknek hívták egymást. Engem is a nővérüknek tekintettek. Vallási toleranciájuk mélyen megérintett.

Az ásatás véget ért. Egy csupasz domb tetején csak egy üresen tátongó gödör jelzi a helyet, ahol hat hetet töltöttünk. Egy kis, négyzet alakú gödör, messze minden turisztikai látványosságtól, nagy múltú várostól, híres templomtól és műemléktől. Azon a januári reggelen még nem gondoltam, hogy épp itt táruul majd fel előttem India múltjával és jelenével együtt, és az alig egyméteres gödör ilyen mélységekbe nyújt majd betekintést.

Amṛtānanda devī dāṣī
(Jeney Rita)

Parīkṣit király születése

Ötezer évvel ezelőtt járunk az időben, Indiában, Naimiṣāranya szent erdejében. A bölcsek érdeklődve ülik körül a legidősebb szentet, Sūta Gosvāmīt, hogy az élet értelméről és Isten dicsőségéről halljanak tőle. Arra is kíváncsiak, melyik a legtökéletesebb vallás, és mi az a folyamat, amely által az ember biztosan megszabadulhat a földi lét kötelékeitől. Sūta Gosvāmī megköszöni a bölcsek kérdéseit, és hosszú válaszba kezd, az alapján, amit lelki tanítómesterétől, Śukadeva Gosvāmītól tanult.

ELSŐ ÉNEK, TIZENKETTEDIK FEJEZET

6. VERS

किं ते कामाः सुरस्पर्हा मुकुन्दमनसो द्विजः ।
अधिजहमुदं राज्ञः क्षुधितस्य यथेतरे ॥ ६ ॥

*kim te kāmāḥ sura-spārhā mukunda-manaso dvijāḥ
adhijahrur mudam rājñah kṣudhitasya yathetare*

kim – miért; *te* – mindazok; *kāmāḥ* – az érzéki élvezet tárgyai; *sura* – a mennyek lakóinak; *spārhāḥ* – vágyakozása; *mukunda-manasaḥ* – azé, aki már Isten-tudatos;

dvijāḥ – ő, *brāhmaṇāk*; *adhijahrur* – elégedetté tud tenni; *mudam* – élvezet; *rājñah* – a királyé; *kṣudhitasya* – az éhesé; *yathā* – ahogyan van; *itare* – más dolgokban.

Ó, brāhmaṇák! A király gazdagsága oly csábító volt, hogy még a mennyek lakói is vágytak rá. Őt azonban, mivel az Úr szolgálatában mélyedt el, az Úr szolgálatán kívül semmi sem tette elégedetté.

MAGYARÁZAT: Két dolog van a világon, ami elégedetté teheti az élőlényeket. Amikor valaki az anyagi tevékenységekbe merül bele, csak az érzékielégités nyújt neki elégedettséget. Amikor azonban megszabadul az anyagi kötőerők feltételeitől, akkor csakis az Úr elégedettségeért végzett szerető szolgálat teszi elégedetté. Ez azt jelenti, hogy az élőlény alapján véve *szolga*, nem pedig *szolgált*. A külső energia feltételei miatt illúzióba kerülve az ember tévesen azt gondolja magáról, hogy ő az, akit szolgálnak, de valójában ez nem így van: az érzékek – a kék, a vörös, a düh, a kapzsiság, a büszkeség, az örültség és a türelmetlenség – szolgálja őt. Amikor az ember a lelki tudást elsajátítva józanul lát, felismeri, hogy ő nem az anyagi világ mestere, hanem csupán az érzékek szolgája. Ekkor az Úr szolgálatáért kezd könnyörögni, s így boldog lesz, a látszólagos anyagi boldogság illúziója pedig nem téveszti meg többé. Yudhiṣṭhira Mahārāja felszabadult

lélek volt, ezért számára nem jelentett boldogságot a hatalmas királyság, a nagyszerű feleség, az engedelmes fivérek, a boldog alattvalók és a gazdag világ. Ezek az áldások automatikusan a tiszta *bhakta* nyomában járnak, még akkor is, ha a *bhakta* nem vágyik erre. A következő példa nagyon jól szemlélteti ezt: azt mondják, hogy aki éhes, azt semmi mással, csakis étellel lehet elégedetté tenni.

Az egész anyagi világ éhes élőlényekkel teli. Nem a jó ételre, a menedékre vagy az érzékielégitésre vágyunk – a lelki atmoszférára éheznek. Tudatlanságukban azt hiszik, hogy a világ azért elégedetlen, mert nincs elegendő élelem, menedék, védelem, s nincs elég dolog, amit érzékeink élvezhetnének. Ezt nevezik illúzióknak. Amikor az élőlény a lelki elégedettségre vágyik, megteveszti őt az anyagi éhség. Az ostoba vezetők azonban nem veszik észre, hogy azok az emberek is éhesek, akik anyagi szempontból teljes mértékben elégedettek. Akkor hát mi okozza az ő éhségüket és nyomorukat? Valójában lelki ételre, lelki menedékre, lelki védelemre és lelki érzékielégitésre éheznek. Mindezt a Legfelsőbb Lélek, az Úr Śrī Kṛṣṇa társaságában érhetik el. Éppen ezért akinek mindez megadatott, az soha többé nem fog már vonzódni ahhoz, amit az anyagi világban ételnek, menedéknek, védelemnek és érzékielégitésnek neveznek, még akkor sem, ha a mennyei bolygók lakói ugyanezt élvezik. A *Bhagavad-gītā*-ban (8.16.) az Úr ezért azt mondja, hogy még az univerzum legfelsőbb bolygóján, Brahmakokán sem elégítheti ki az ember az éhségét, ahol pedig az élet földi időszámítás szerint milliószor és milliószor hosszabb. Csak akkor csillapítható ez az éhség, amikor az élőlény halhatatlanná válik. Ez a lelki világban vár rá, messze, messze Brahmakokán túl, az Úr Mukunda társaságában, aki a felszabadulás transzcendentális boldogságát nyújtja *bhaktáinak*.

7. VERS

मातुर्गर्भगतो वीरः स तदा भृगुनन्दन ।
ददर्श पुरुषं कञ्चिद्दृष्टमानोऽस्रतेजसा ॥ ७ ॥

mātur garbha-gato vīraḥ sa tadā bhr̥gu-nandana
dadarśa puruṣaṁ kañcid dahyamāno 'stra-tejasā

mātuḥ – anya; *garbha* – méh; *gataḥ* – ott elhelyezkedve; *vīraḥ* – a nagy harcos; *saḥ* – a gyermek Parīkṣit; *tadā* – akkor; *bhr̥gu-nandana* – ó, Bhr̥gu fia; *dadarśa* – láthatta; *puruṣam* – a Legfelsőbb Urat; *kañcit* – ahogy

valaki más; *dahyamānaḥ* – égéstől szenvedve; *astra* – a *brahmāstra*; *tejasā* – hőmérséklet.

Ó, Bhr̥gu fia [Śaunaka]! Amikor a gyermek Parīkṣit – a nagy harcos – anyja, Uttarā méhében volt, és a brahmāstra égető hevétől szenvedett [melyet Aśvatthāmā vetett be], megpillantotta a Legfelsőbb Urat, aki feléje tartott.

MAGYARÁZAT: A halál általában egy hét hónapig tartó transzot is magában foglal. Az élőlény tettei alapján egy anyaméhbe juthat egy apa spermáján mint szállítóeszközön keresztül, így kifejlesztheti azt a testet, amelyre vágyik. Ez a születés törvénye, amely szerint az ember különböző testekben születik meg, múltbeli tettei alapján. Amikor e transzból fölébred, érezni kezdi, milyen kényelmetlen a méhben kupo-rogni, s ki akar jönni onnan. Néha szerencsés módon az Úrhoz imádkozik szabadulásért. Parīkṣit Mahārāját anyja méhében megtámadta az Aśvatthāmā által bevett *brahmāstra*, s érezte az égető hőséget. Ám mivel az Úr *bhaktája* volt, az Úr rögtön megjelent az anyaméhben mindenható energiájával, s a gyermek láthatta, amint valaki feléje tart, hogy megmentse őt. A gyermek Parīkṣit még ilyen reménytelen helyzetben is elviselte a kibíráhatatlan hőséget, hiszen egy nagy harcos természetével volt megáldva. Ez a magyarázata annak, hogy a vers a *vīraḥ* szót használja.

8. VERS

अङ्गुष्ठमात्रमलं स्फुरत्पुरटमौलिनम् ।
अपीव्यदर्शनं श्यामं तडिद्वासमच्युतम् ॥ ८ ॥

aṅguṣṭha-mātram amalāṁ sphurat-puraṭa-maulinam
apīvya-darśanaṁ śyāmam tadit vāsaṁ acyutam

aṅguṣṭha – hüvelykujj méretű; *mātram* – csak; *amalam* – transzcendentális; *sphurat* – ragyogó; *puraṭa* – arany; *maulinam* – sisak; *apīvya* – nagyon gyönyörű; *darśanam* – látvány; *śyāmam* – feketés; *tadit* – villám; *vāsaṁ* – ruha; *acyutam* – a Tévedhetetlen (az Úr).

[Az Úr] csupán akkora volt, mint egy hüvelykujj, ám teljes mértékben transzcendentális volt. Gyönyörű, feketés, csillogó testén villámsárga ruhát és ragyogó aranysisakot viselt. Így látta Őt a gyermek.

9. VERS

श्रीमद्दीर्घचतुर्बाहुं तप्तकाञ्चनकुण्डलम् ।
क्षतजाक्षं गदापाणिमात्मनः सर्वतोदिशम् ।
परिभ्रमन्तमुत्क्रामां भ्रामयन्तं गदां मुहुः ॥ ९ ॥

śrīmad-dīrgha-catur-bāhuṁ tapta-kāñcana-kuṇḍalam
kṣatajākṣam gadā-pāṇim ātmanah sarvato diśam
paribhramantam ulkābhām bhrāmayantaṁ gadāṁ muhuḥ

śrīmat – díszítve; *dīrgha* – hosszú; *catuḥ-bāhum* – négykarú; *tapta-kāñcana* – olvadt arany; *kuṇḍalam* – fülbevalók; *kṣataja-akṣam* – vérvörös szemek; *gadā-pāṇim* – kezében buzogánnyal; *ātmanah* – saját; *sarvataḥ* – minden; *diśam* – körül; *paribhramantam* – álldogálva; *ulkābhām* – mint a hullócsillagok; *bhrāmayantaṁ* – körözve; *gadāṁ* – a buzogány; *muhuḥ* – folytonosan.

Az Urat négy kar ékesítette. Olvadt aranyból készült fülbevalót viselt, és szeme vérvörös volt a haragtól. Ahogy ott állt, buzogánya megállás nélkül keringett körülötte, akár egy hullócsillag.

MAGYARÁZAT: A *Brahma-saṁhitā* (5. fejezet) azt mondja, hogy a Legfelsőbb Úr, Govinda egy teljes kiterjedése által behatol az univerzum gyűrűjébe, és Paramātmaként, vagyis Felsőlélekként kiterjeszti magát nemcsak minden egyes élőlény szívébe, de az anyagi elemek minden egyes atomjába is. Az Úr tehát felfoghatatlan energiája által mindent átható. Így hatolt be Uttarā méhébe is, hogy megmentse szeretett *bhaktáját*, Parīkṣit Mahārāját. A *Bhagavad-gītā*-ban (9.31) az Úr biztosít mindenkit, hogy *bhaktái* sohasem pusztulnak el. Senki sem ölheti meg az Úr *bhaktáját*, mert őt az Úr védelmezi, és senki sem menthet meg valakit, akit az Úr meg akar ölni. Az Úr mindenható, ezért egyaránt meg tudja védelmezni és el tudja pusztítani azt, akit akar. Láthatóvá vált *bhaktája*, Parīkṣit Mahārāja számára még ilyen kényelmetlen helyzetben is (anyja méhében), olyan formában, ami az ő látása számára éppen megfelelő volt. Az Úr nagyobbá válhat akár univerzumok ezereinél is, ugyanakkor még egy atomnál is kisebbé. Kegyesen alkalmazkodik, hogy a korlátokhoz kötött élőlények megláthassák Őt. Ő határtalan, és semmiféle mérési módszer nem szabhat Neki határt. Nagyobbá válhat, mint amit el tudunk képzelni, és kisebbé, mint amit fel tudunk fogni, ám minden körülmények között

ugyanaz a mindenható Úr marad. Nincs különbség az Uttarā méhében megjelenő hüvelyknyi Viṣṇu és a Vainkunṭha-dhāmában, Isten birodalmában lakozó teljes értékű Nārāyaṇa között. Ő elfogadja az *arcā-vigraha* (az imádott *mūrti*) formáját, hogy szolgálatot fogadhasson el azoktól a *bhaktáitól*, akik mást nem tudnak tenni. Az Úr *arcā-vigraha*, vagyis anyagi elemekben megjelenő formájának kegyéből a *bhakták*, akik az anyagi világban élnek, könnyen megközelíthetik Őt, annak ellenére, hogy felfoghatatlan az anyagi érzékek számára. Az *arcā-vigraha* ezért az Úr tökéletes lelki formája, amelyet az anyagi látásmódú *bhakták* is képesek felfogni. Az Úrnak ezt az *arcā-vigraha* formáját sohasem szabad anyaginak tekinteni. Az Úr esetében nincs különbség anyag és lélek között, míg a feltételekhez kötött élőlény esetében szakadéknyi különbség van a kettő között. Az Úr számára nincs más, csak lelki lét, ezért az Úr tiszta *bhaktája* számára sincsen semmi más, mint lelki lét az Úrhoz fűződő bensőséges kapcsolatában.

10. VERS

अस्त्रतेजः स्वगदया नीहारमिव गोपतिः ।
विधमन्तं सन्निकर्षे पर्यैक्षत क इत्यसौ ॥ १० ॥

astra-tejaḥ sva-gadayā nīhāram iva gopatiḥ
vidhamantaṁ sannikarṣe paryaikṣata ka ity asau

astra-tejaḥ – a *brahmāstra* sugárzása; *sva-gadayā* – saját buzogányával; *nīhāram* – harmatcseppek; *iva* – mint; *gopatiḥ* – a nap; *vidhamantaṁ* – a megsemmisítő tett; *sannikarṣe* – közel; *paryaikṣata* – megfigyel; *kaḥ* – ki; *ity asau* – ez a test.

Az Úr úgy vetett véget a brahmāstra sugárzásának, ahogyan a nap párologtat el egy harmatcseppeket. A gyermek figyelte, s azon gondolkozott, ki lehet Ő.

11. VERS

विधूय तदमेयात्मा भगवान्धर्मगुब् विभुः ।
मिषतो दशमासस्य तत्रैवान्तर्दधे हरिः ॥ ११ ॥

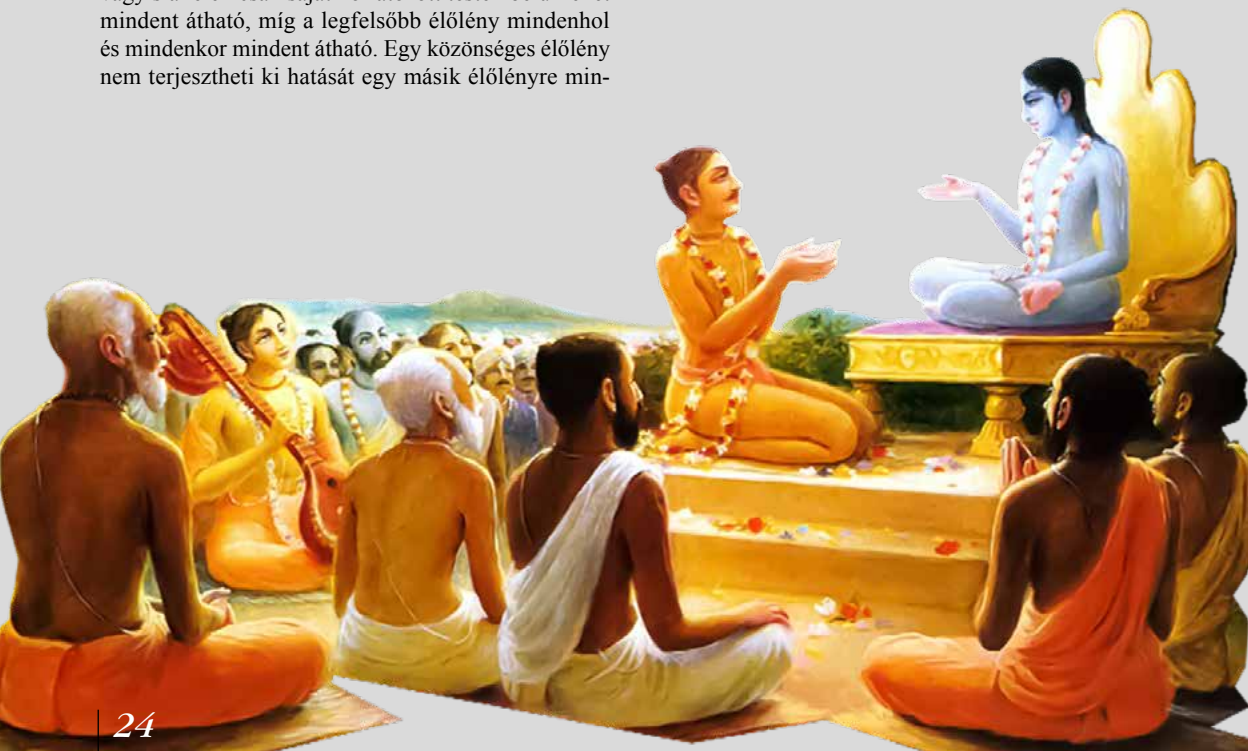
vidhūya tad ameyātmā bhagavān dharma-gub vibhūḥ
miṣato daśamāsasya tatraivāntardadhe hariḥ

vidhūya – teljesen lemosva; *tat* – az; *ameyātmā* – a mindent átható Felsőlélek; *bhagavān* – az Istenség Személyisége; *dharmagup* – az igazság védelmezője; *vibhuḥ* – a Legfelsőbb; *miṣataḥ* – miközben figyelte; *daśamāsasya* – akit a tíz irány öltöztet; *tatra eva* – ott és akkor; *antaḥ* – szem elől; *dadhe* – eltűnt; *hariḥ* – az Úr.

Miközben a gyermek így figyelte, a Legfelsőbb Úr, az Istenség Legfelsőbb Személyisége, a mindenkiben jelen lévő Felsőlélek, az igazak védelmezője, aki minden irányba kiterjed, s akit nem korlátoz idő és tér, hirtelen eltűnt.

MAGYARÁZAT: A gyermek Parīkṣit nem egy olyan élőlényt látott, akit az idő és a tér korlátokhoz köt. Nagy különbség van az Úr és az egyéni élőlény között. Az Urat úgy említik itt, mint a legfelsőbb élőlényt, akit nem korlátoz az idő és a tér. Az idő és a tér minden élőlényt korlátokhoz köt. Bár az élőlény minőségileg egy az Úrral, mennyiségileg nagy különbség van a Legfelsőbb Lélek és egy közönséges lélek között. A *Bhagavad-gītā* mind az élőlényről, mind a Legfelsőbb Lényről azt mondja, hogy mindent átható (*yena sarvam idaṁ tatam*), mégis különbség van a kétféle mindent áthatóság között. Egy közönséges élőlény, vagyis a lélek csak saját korlátozott testén belül lehet mindent átható, míg a legfelsőbb élőlény mindenhol és mindenkor mindent átható. Egy közönséges élőlény nem terjesztheti ki hatását egy másik élőlényre min-

dent áthatósága által, de a Legfelsőbb Felsőlélek, az Istenség Személyisége korlátlanul képes érvényesíteni hatását mindenhol és mindenkor, minden élőlény fölött. Mivel mindent átható, s az idő és a tér nem korlátozza, megjelenhet még a gyermek Parīkṣit anyjának méhében is. Az igazak védelmezőjének nevezik ebben a versben. Bárki, aki a Legfelsőbbnek meghódol, igaz lélek, s az Úr minden körülmények között különleges védelmében részesíti. Az Úr közvetve a nem igazak védelmezője is, mert külső energiáján keresztül jóváteszi bűneiket. Az Urat úgy említik e versben, hogy a tíz irány öltözteti. Ez azt jelenti, hogy tíz oldalról, felül és alul visel ruhát. Jelen van mindenütt, és saját akarata szerint bárhol megjelenhet, vagy bárhonnán eltűnhet. Az, hogy a gyermek Parīkṣit szeme elől eltűnt, nem jelenti azt, hogy máshonnan került arra a helyre. Ott volt, s eltűnése után ugyanúgy jelen volt, annak ellenére, hogy láthatatlanná vált a gyermek szemé számára. A sugárzó égboltot eltakaró anyagi réteg szintén olyan, mint az anyatermészet méhe, s mi is az Úr, minden élőlény apja által kerültünk bele. Az Úr jelen van mindenütt, még Durgā anya anyagi méhében is, s akik megérdemlik, láthatják Őt.

A MAGYARORSZÁGI KRISNA-TUDATÚ HÍVŐK KÖZÖSSÉGÉNEK FŐBB KÖZPONTJAI NYITVA ÁLLNAK AZ ÉRDEKLŐDŐK ELŐTT:

BUDAPESTI HARÉ KRISNA TEMPLOM ÉS OKTATÁSI KÖZPONT

1039 Budapest, Lehel u. 15-17.
Tel.: +36 1 391-0435 (Recepció)
E-mail: lelepalotaja@krisna.hu
Web: www.lelepalotaja.hu

KRISNA-VÖLGY

Indiai Kulturális Központ és Biofarm
8699 Somogyvámos, Fő u. 38.
Tel.: +36 30 436-3900
E-mail: turizmus@krisnavolgy.hu
Web: www.krisnavolgy.hu

HARÉ KRISNA KÖZPONT EGER

3300 Eger, Tűzoltó tér 5.
Tel.: +36 30 368-2610
+36 36 313-761
E-mail: eger@krisna.hu
Web: www.lepnikell.hu
Étterem: www.govindaeger.hu

HARÉ KRISNA KÖZPONT DEBRECEN

4028 Debrecen, Magyar u. 2.
Tel.: +36 30 686-3479
E-mail: info@govindadebrecen.hu
Étterem: www.govindadebrecen.hu

HARÉ KRISNA KÖZPONT SZOMBATHELY

9700 Szombathely, Szily János utca 12.
Kuru-śreṣṭha Dāsa, +36 30 256-8637
szombathely@krisna.hu
Étterem: szombathely@krisna.hu

KECSKEMÉT – Csujokné dr. Kósa Júlia;
kecskemet@krisna.hu

PÉCS – Svāhā Devī Dāsi, pecs@krisna.hu

DHIRA KUTIR

1088. Budapest, Szentkirályi utca 34.
Web: www.govindaklub.hu
E-mail: hello@govindaklub.hu
Facebook: dhirakutir
Tel.: +36302207136

SZOLNOK – Mālīnī Devī Dāsi,

+36 30 836-4190; szolnok@krisna.hu

SZEGED – Grantha-rāja Dāsa,

+36 30 256-6362; szeged@krisna.hu

RENDELD MEG

A NEGYEDÉVENTE MEGJELENŐ VISSZA ISTENHEZ MAGAZINT,
TÁJÉKOZDJ ELSŐ KÉZBŐL A KRISNA-TUDATTAL KAPCSOLATOS
KÉRDÉSEKRŐL, AKTUALITÁSOKRÓL!

An artistic illustration of a person in a meditative pose, seen from behind. They are surrounded by a vibrant, swirling energy field of blue, yellow, and orange light, with a bright white glow emanating from their chest area. The background is dark purple with scattered golden particles.

VAN-E LÉTJOGOSULTSÁGA AZ ÁJURVÉDÁNAK?

Ájurvéda-terapeutaként gyakran megkérdezik tőlem, miért erőltetem itt Európa közepén, hogy halljanak az emberek erről az ősi indiai gyógyászatról – ma, amikor évente újabb és újabb felfedezések jelennek meg az alternatív terápia területén.

Azt szoktam erre válaszolni, hogy ez az ősi tudás nem az indiaiaknak, hanem az emberiségnek szól. Mindegy, hol

születtél, **az ájurvéda egy ötezer éve bevált, és ma is működő, felbecsülhetetlen értékű szemléletet ad egészségünk megőrzéséhez, a gyógyuláshoz vagy éppen a személyiségfejléshez.**

Tele vagyunk kérdésekkel. Költők, filozófusok, nagy gondolkodók évezredek óta keresik a választ az emberiség nagy kérdéseire, miközben a válaszok gyakran már

ott ülnek a könyvespolcon, csak el kéne olvasnunk. Persze, tudom, rohan a világ, és rohanunk vele mi is. De ha nem állunk meg olykor egy pillanatra, hogy harmóniát teremtsünk az életünkben, ha nem szánunk időt arra, hogy megtanuljuk, hogyan vegyük kezünkbe az életünket, akkor csak idő kérdése, és megjelennek a betegségek.

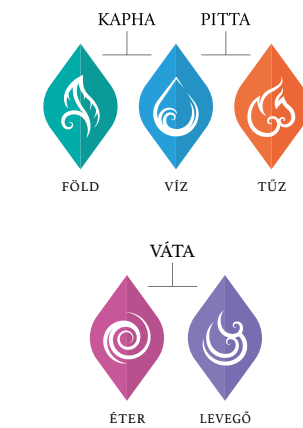
Aztán amikor az embe-

rek hallanak az ájurvéda holisztikus rendszeréről, a testtípusokról, a mindennapjainkban alkalmazható gyakorlatáról, lelkesen érdeklődni kezdenek, és újabb kérdéseket tesznek fel.

A *vāták* (a levegős alkatúak) nagyokat nevetnek, mikor azt részletezem, hogy gyermekként be nem állt a szájuk, hogy nem tudtak megülni a fenekükön, és hogy bátorításra szorultak a gyakran fellépő – rossz álmaikból eredő – félelmek miatt. Felnőttként pedig mennyire motiválja őket az utazás, a művészetek, no meg az, hogy ha nem költözhetnek el egy másik lakásba, akkor legalább a bútorokat áttolják pár évente, hiszen a változás a lételemük.

A *pitták* (a tüzes alkatúak) hűvös figyelme akkor törik meg és kacagnak fel, mikor arról beszélek, mennyire kritikusak tudnak lenni, mennyire nem szeretik a késést, és hogy mindannyiukban ugyanaz a dühös gondolat támad fel ettől: „Ne játszanak az időmmel!” Még

élvezetesebb számukra, amikor azt feszegetjük, hogy a mások felé támasztott elvárásaiknál csak az önmagukkal szembeni elvárásaik nagyobbak, így örök dilemmájuk ez: „Ha én meg tudom csinálni, más miért nem?” Nekik ráadásul remek a memóriájuk, gyakran pontosan emlékeznek évekkorábbi beszélgetésekre, szituációkra, míg mások csak legyintenek, hiszen ki emlékszik már arra...

A *kaphák* (a földes alkatúak) a nagyszívű mackók,

akik csak mosolyognak, mikor elmondom, hogy gyakran nem szeretnek külföldre menni nyaralni, hiszen a saját közegükben érzik jól magukat. A saját országukban akarnak pihenni, a saját anyanyelvükön akarnak beszélni, csak egy kikötésük van: legyen ott víz! Mert ők ilyenek. Gyakran titulálhatók lassúnak, de nyugodt, elégedett, családcentrikus, kicsit talán szentimentális emberek.

Mert ilyenek vagyunk mi, emberek – különbözőek! Nem vehetnek minket egy kalap alá, mert egyesekre szűk lesz, másoknak pedig a fejébe csúszik az a kalap. Nem lehet hát tökéletes ugyanaz a megoldás az életünkre sem. Vannak, akiknek fontos a karrier, az előrejutás, mert nekik az életük a megmérettetés. Ők a szakmájukon keresztül tudják megvalósítani képességeiket, míg vezetővé nem válnak. Mások pedig nem hogy főnökök nem szeretnének lenni, de

még a saját életük döntései is komoly aggodalmat okoznak számukra.

Hogy jön ez a gyógyászathoz? Nagyon egyszerű! Egy levegős alkat levegős betegségekre lesz hajlamos (puffadás, emésztési nehézségek, szorongás), egy tüzes alkatnak tüzes problémái lesznek (gyulladás, láz, dühkitörések), míg a földes alkatnak földes nehézségei (túlsúly, ödémásodás, depresszió). Ez azért fontos, mert a kezelésüket is érdemes az alkatuk szerint megválasztani! Egy folyton száraz tünetekkel küzdő

vātának nem ajánlhatunk szárító hatású gyógynövényeket. Egy tüzes *pittának* nem adhatunk fűtő fűszereket. A pangásos betegségekkel küzdő *kaphának* nem javasolhatunk nyákosító teát.

Az alkatok szerinti szemlélet segít minket a választásainkban. Mindegy, hogy egészséges táplálkozásról, sportról, hobbiról, munkáról vagy a tanulmányainkról van szó – megmutatja, mi a helyes irány a számunkra.

Ha megismerjük az ájurvédikus tudás alapjait, akár csak laikus, hétköz-

napi felhasználói szinten, garantált, hogy nem kérdezzük meg többet magunktól, hogy miért vagyok én ilyen? Tudni fogjuk rá a választ! Sőt arra is, miért ilyen a férjem, a feleségem, az anyósom, a gyerekem, a főnököm vagy a kollégám. Amikor megismerjük magunkat, a velünk született természetünket, és azt, hogy hogyan tudjuk mindezt fejleszteni, miközben mások működését, mozgatórugóit is megértjük, maga a világ is szebbé válik!

Károlyi Bánki Viktória

A Dhíra Kutir olyan közösségi tér, ahol helyet adunk egy alakulóban lévő közösségnek, ami menedéket biztosít az életedben, táplál, támogat – olyan, mint egy jó barát, akire mindig számíthatsz. Védőhálót képez alattad, míg az életed kötélrancát járod.

Mi nem akarunk átformálni, te tökéletes vagy a magad valójában. Viszont szeretnénk arra biztatni, hogy bővítsd az ismereteidet, és a lehetőségeinkhez mérten segítséget nyújtunk abban, hogy közelebb kerülj önmagadhoz.

további infók: govindaklub.hu
Facebook: dhirakutir

cím: Dhíra Kutir
Budapest, 1085. Szentkirályi utca 34.

www.krisna.hu

- hírek, hasznos információk
- filozófia és bölcsességek
- indiai receptek és asztrológia
- bepillantás a Krisna-hívők szokásaiba
- tudományos tevékenységeink

Iratkozz fel kéthetente megjelenő hírlevelünkre!
Értesülj első kézből tanfolyamainkról, előadásainkról, rendezvényeinkről, ételosztásainkról.
www.krisna.hu/feliratkozas

KRISNA-VÖLGY WEBÁRUHÁZ

Krisna
völgy

Krisna-völgy ökológiai gazdaságának termékei

- könyvek
- meditációs kellékek, zenék
- mézek, lisztek, krémek, szappanok
- konyhai eszközök
- és sok minden más...

www.bolt.krisnavolgy.hu

A hand holding a glowing book against a cosmic purple background with stars and numbers.

VÉDIKUS ASZTROLÓGIA: A MEGSZENTELT IDŐ

Amikor India szent földjére lépünk, nemcsak egy misztikus világba csöppenünk bele, hanem egy ősi birodalomba, amely fenntartja kapcsolatát az égbolttal és az évkör járásával. Indiában minden ház falán olyan naptárak lógnak, amelyben a vallási ünnepek, a böjtnapok, a napkelték és a napnyugták, a holdhónapok kezdete és más fontos csillagászati események is fel vannak tüntetve. Indiába érkezve újra ráhangolódunk a kozmoszra, amelynek ugyan mind a részei vagyunk, de valahogy elfelejtettük

hozzá fűződő természetes kapcsolatunkat, ami az időt megszentelt idővé teszi.

A nyugati országokban a naptárat valahogy 365 szürke, dolgozós hétköznapokkal töltjük ki. Talán a karácsony kivételével még a hétvégék is áldozatul esnek pénzügyi törekvéseinknek. Indiában ezzel szemben minden héten ünnep van – az évkör járására ül fel az élet. Hat évszak van, a tél csak két hónapig tart. Nagyobb kihívás a forróság és a monszun, amely megállásra készíti az embereket. Az élet januártól júli-

MÉRŐESZKÖZE

usig tart, majd gyakorlatilag újrakezdődik októberben. Szeptember végén két hetet az ősatyák tiszteletének szentelnek, ezzel zárva a tiltólistás időszakot. A monszon négy hónapja alatt nem végeznek semmilyen fontos rítust, a kedvezőségeket pedig az év fényes feléhez igazítják (december 21. – június 21.).

Az idő természete meghatározza a társadalmi szokásokat és tevékenységeket. A gyermekeket a születés utáni tizenkettedik napon nevezik el, míg az eltávozotta-

kat a tizenharmadik napon búcsúztatják, akkor, amikor a testet már elhamvasztották, és a család elvégezte a lélek nyugalját és kedvező újjászületését biztosító rítusokat.

A hét napjai a bolygók nevét viselik Indiában, így mindenki tudja, hogy hétfőn az Úr Śivát, a holdsarlót a hajában tartó Candrasekharát kell felkeresni a templomokban a Hold napján. Az Úr Śiva az, aki a Hold, vagyis az elme nyugalját tökéletesen meg tudja teremteni. Kedden, a Mars napján kerülnek az éles, vágó eszközök vagy

fémek vásárlását, s számos bolt és piac is zárva tart ilyenkor. Szerda a Merkúr napja, ami elsősorban az ügyintézésnek, beszerzésnek, adminisztratív, hivatali ügyintézésnek kedvez, és kedvelt piacozó nap Indiában. Az Úr Vişņu uralja, ezért szerencsésnek tartják. A csütörtök a Guru, vagyis a Jupiter napja, így a hölgyek is pihennek, nem végeznek házimunkát. Felékesítik magukat, sárga kendőt vesznek, s ellátogatnak egy templomba, hogy a lelki tanítómester tanításai-
ban és áldásaiban részesüljenek. A pénteket Laksmī istennőnek és a hölgyek kényelmének szentelik, a hetet pedig a szombat zárja, amikor a jelenlegi vaskor, a Kali-korszak irányító félistenét, Śanit, azaz Szaturnuszt kérlelik, hogy vegye el életükből karmikus adósságaikat. Cserében jócselekedeteket végeznek, adományoznak, szegényekről gondoskodnak, időseket, betegeket ápolnak vagy etetnek meg. Az újabb hetet a vasárnapal kezdik, amelyet Sūrya-Nārāyaṇának és Rāma királyfinak szentelnek. Ez a családok, a közös étkezések és kirándulások napja.

A napi rítusokat a Nap járása határozza meg. A hinduk elképzelése szerint a jelenlegi korban az Istenség Legfelsőbb Személyisége, Kṛṣṇa maga foglalja el a napisten pozícióját. A legfelsőbb Bhagavān tehát ott lakozik a Napban. Ezért hajnalonta lámpást, füstölőt és virágokat, míg délben és este imákat ajánlanak neki, s ez a mantrázás ideje is.

Az ünnepek a holdnaptár szerint mozgó ünnepek. A Legfelsőbb különféle inkarnációinak megjelenési napjai egybeesnek a vonatkozó csillagászati eseményekkel, így például Rāma királyfi, a Nap dinasztíájának szülöttje akkor jelenik meg, amikor a Nap csúcspozícióba kerül az égövön. A tavaszi és őszi napéj-

egyenlőséget Durgā istennő kilenc éjjelen át tartó ünnepköre, a Nava-rātri kíséri. Kṛṣṇa különféle formáinak megjelenését, például a Janmāṣṭamī augusztusban, otthoni és templomi rítusokkal, zarándoklatokkal, böjtök megtartásával, majd közös imával és étkezéssel ünneplik. A legnagyobb ünnepek a Holī és a Divālī, amelyek Kṛṣṇa és Rāma kedvteléseikhez kapcsolódnak. A vallási ünnepeken kívül kéthetente, a fogyó és növvő holdfázis tizenegyedik napjain gabonaelhagyó böjtöt is tartanak, s a böjt megtörésének idejét szintén a napkeltéből kalkulálják ki.

Az asztalra kerülő ételek típusát általában az évszak, az idő forrósága vagy nedvessége, illetve a hét napjai határozzák meg. Ezek az alapanyagok választékát, a használt színeket és a fűszereket is befolyásolják.

A fontos ügyleteket Indiában általában hétfőn, szerdán, csütörtökön vagy pénteken intézik. A holdnaptár által feltüntetett csillagképeket is követik. Ha gyors eredményre vágnak, ha anyagi sikert szeretnének elérni vagy az egészségükért akarnak tenni valamit, azt más-más, a várt eredménynek megfelelő csillagállásnál kezdik el. Természetesen sokszor szakavatott asztrológus segítségét is kérik ehhez. Nem utaznak csütörtök délután, monszun idején, az ősatyák heteiben, és látogatóba is csak napkeltétől napnyugtáig mennek.

Indiában majdnem minden családnak van egy-két házi asztrológusa, hasonlóan, ahogy nekünk Európában van saját házi orvosunk. A gyermekek születésekor a családok meghívják a család *brāhmaṇáját*, aki elkészíti a gyermek horoszkópját, és a legfontosabb életeseményeket is közli. Később a horoszkóp-képlet lesz az alapja a párválasztásnak. A fiú

és leány összeillőségét akár többen is megtekintik az első találkozás előtt. Az esküvőket a legnagyobb körültekintéssel tervezik meg, s kedvező csillagállás idején, például az év „szerencsenapján” (Akṣaya-tritiján), vagy a fiú és a leány személyes horoszkópjának megfelelő napon tartják meg.

A bolygók irányító istenségeit mély tisztelet övezi a hétköznapiakban is. Végső soron úgy gondolják, hogy aki az idő természetének megfelelően, mindig a megfelelő módon és időben hajtja végre előírt

kötelességeit, az teljessé teszi a dharmát, csökkenti a rossz karmát, és lehetőséget kap arra, hogy a Kṛṣṇa iránti ízes odaadó szolgálat szintjére emelkedjen. Az asztrológiai állásokon alapuló számos rítus és szokás talán merevnek és kötöttnek tűnhet elsőre, mégis szépen vezeti a lélek – mint utazó – kezét a születéstől a halálig, hogy az ember a közösség számára is hasznos, helyes életet élhessen.

Fodor Kata

Elveszve

Indiában

Egy forró márciusi délelőttön araszoltunk a forgalomban Delhiben, mikor különös úton jött a tanítás: el kell veszned, hogy megtaláld önmagadat. Hogy megtaláld, amiért a csillagok ragyognak, amiért a virágok ontják az illatukat, amiért öntudatlanul is bolondul minden, ami él...

Verőfényes délelőtt volt. A forgalom épp teljesen beállt, mikor megpillantottam valamit a buszunk ablakából. Egy történetet, amit egy ember szemeiben láttam, s ami átfestette ott és akkor a valóságot. Egy idősebb úr ült a motoros riksán, miközben a forgalom teljesen beállt az ott megszokott, örült dugóban. Én gyanútlanul nézelődtem, ő pedig felnézett a buszba. A tekintetünk összetalálkozott. Csak ennyi volt, az utunk itt elvált, de a szemében felderengő belső történet hatására én egy alternatív valóságban követtem tovább az útját.

A bácsi lekanyarodott a forgalmas főútról, és egy kis sikátorban gördülve elindult hazafelé. Nem volt még délelőtt semmi fuvarja, hiszen nagy itt a konkurencia, de az ő szemében ez egy csodás nap volt, teli napfénnel és derűvel. Még Delhi örült poklában is. Még a nyomor pengeélén egyensúlyozva is. Lelkének harmatos frissessége átítatta a létét, átütött a szegénységen és a külső világ kérlelhetetlennek ható hamis józanságának örületén. Így

számára minden tele volt étellel és derűvel. Gyorsan bevásárolt a feleségének az ebédhez. Az ebédhez, amit még el kell vinnie az iskolába a gyerekeknek, mielőtt visszaindul a délutáni műszakra.

A párjával kötelességből házasodtak össze, már nagyon fiatalon. Szinte gyermekként. Mert itt ez volt a szokás. A szüleik választották ki őket egymásnak. De bármilyen meglepő is, nem ennek ellenére, hanem pontosan ezért (is) nagyon szerették egymást. Mert megértették, hogyan is működik ez. Tudták, hogy a kötelesség az első kulcs. Erről beszél Kṛṣṇa is a *Bhagavad-gītā*-ban. Megértették, hogy a kötelesség végzése a szeretet első jele. Hiszen, ha úgy veszik, hogy a kapcsolatot örökre – vagy legalább erre az életre – szól, akkor valóban dolgoznak a kapcsolaton és magukon.

Hiszen pont az a tudat, hogy van más út, hogy mindig van egérút, az teszi tönkre alapvetően a kapcsolatokat. Mert akkor nem kell dolgozni rajta. Az a hozzáállás teszi tönkre, hogy „nekem kell élveznem a dolgokat, a másikat, és ha nem megy, akkor keresek mást, egy másik helyzetet, ahol én tudok élvezni”. Persze láttak olyanokat is, akik egy másik egérutat választottak: egymás mellett éltek, de a saját ego-várukban. Elszigetelődve, csak folyamatosan egzecírozható gondolatokat odavetve

...A bácsi viszont mindenhol a valódi életet kereste. Minden hagyományt tisztelt, ahol látta a valódi életet, és minden technikát jónak tartott, ha az a valódi életet segítette. Ha nem öncélúan használták...

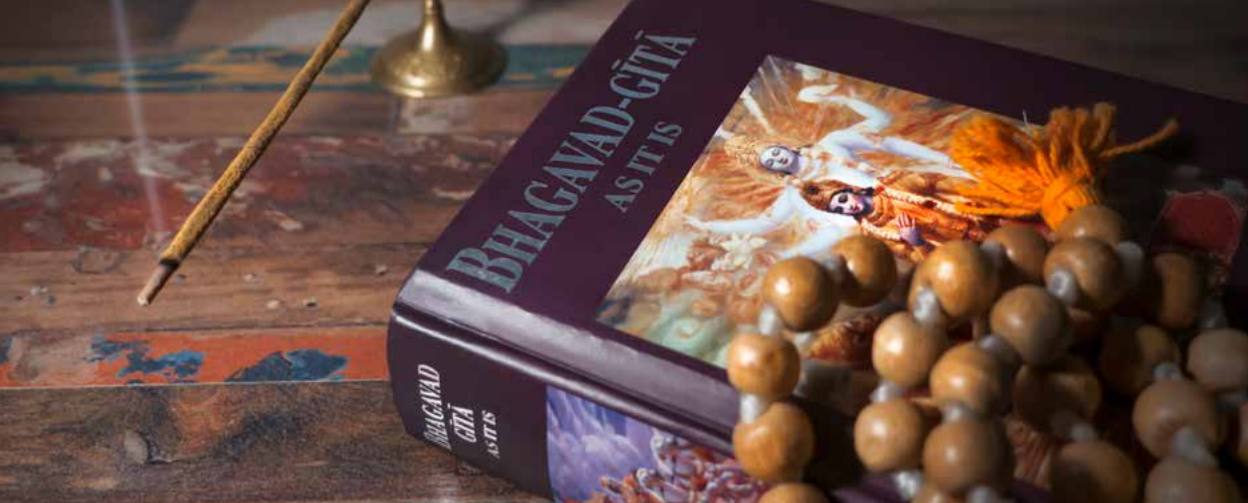
a másíknak. A kompromisszumok és játszmák tengerében. Mert ez ugyanúgy a hamis ego egerútja volt. Csak nem kifelé vezetett, hanem az ego belső légvárába. De ők békében és szeretetben éltek hát. Mert egymást szolgálták.

Szerette a szomszédokat is. Annak ellenére is, hogy a közvetlen szomszéd mindig a legújabb „életjobbító technikáival” traktálta, és meg akarta „téríteni” őt. De mivel szomszédok voltak, a bácsi jól látta az egész képet. A szomszéd hol a védikus szabályok és rituálék, hol a csakrák harmonizálása, hol a vipászana, hol a kundalini felemelésének a technikáira volt éppen rácuppanva. Mindig azt hitte, hogy most megtalálta a kulcsot élete jobbá tételéhez. És ezt mások számára is nyilvánvalóvá akarta tenni. A bácsi viszont mindenhol a valódi életet kereste. Minden hagyományt tisztelt, ahol látta a valódi életet, és minden technikát jónak tartott, ha az a valódi életet segítette. Ha nem öncélúan használták. A bácsi a szomszédot is szerette, annak ellenére is, hogy a szomszéd őt csak egy egyszerű vallásos-érzelgős bácsinak tartotta. Hiszen szerinte ő volt maga a spiritualitás – a bácsi meg csak egy vallásos valaki.

Amikor erről beszélgettek néha, a bácsi

inkább nem mondott semmit, mivel tudta, hogy mindenkinek magának kell megtalálnia az utat. És az út nem a technikák öncélú halmozásában, hanem az önátadásban rejlik – amire csak felkészíthetnek a technikák. A bácsi érezte a finom lenézést, a finom gögöt a szomszéd gesztusaiban, de ez nem zavarta. Ő így is szerette. Mert mindenkit szeretett. Még az utcákon kóborló kutyákat is, pedig azokat is csak az éhség és az ösztönök vezérelték. Haraptak, mikor veszélyben érezték magukat. Elvették, ami kellett, ha volt rá lehetőség.

Tudta, hogy ha ezt látjuk az állatoknál, és így szeretjük őket, akkor ugyan miért lenne zavaró, mikor az emberekben is ezt a (szeretet)éhséget tapasztaljuk? Persze az állatok könnyen el tudjuk fogadni, s az összes „defektjükkel”, öntudatlanságukkal együtt is képesek vagyunk szeretni őket. Az embereket vajon miért nem? Az embereket nehezebb, mert irigyek vagyunk. És irigyek akkor leszünk, ha már kicsit is többnek gondoljuk magunkat másoknál. De a bácsi együttérzése nem válogatott, nem tett különbséget. Mindent az élő Isten részének tekintett. És nem volt ő senki anyagi értelemben, de nem is akart „valaki” lenni. Csak megélni akarta azt a csodát, amit a Kṛṣṇához és az

élőlényekhez fűződő kapcsolat adott. Nem veszítette el az énjét. Csak a hamis énjét. Irányítóból szemlélővé vált, és így találta meg saját magát. Tudta, hogy ezt szokták összekeverni azzal, hogy „elveszik az én”. De amíg tudatosság van, addig van éntudat is. Mert az éntudat egyenlő a tudattal. Ő elveszítette magát, hogy megtalálja önmagát. Elveszítette a hamis énjét, hogy megtalálja a valódit. Hogy megtalálja a lelki valóságot, ami úgy tükröződik minden tapasztalatunkban, mint ahogyan a valóság tükröződik minden álmunkban.

Estétként *Bhagavad-gītā*-előadásokra járt, és teljes nyitottsággal hallgatta Isten szavait. A szíve legmélyéről jövő ősbizalommal közelítette meg a szenteket, akik a *Bhagavad-gītáról* beszéltek. Ezzel rákapcsolódott az élet valódi áramára, melynek a technikák csak fagyott vázai, ha nincs meg az önátadás, ha nem adjuk át magunkat az életnek, Istennek. Elfogadva, hogy mindennek úgy kell történnie, ahogyan

történik, hiszen ez vezet bennünket tovább, fölfelé. Elengedve az illuzórikus kapaszkodókat. Szépen sorban, mindet. Minden kapaszkodót az Istenre hagyatkozás valóságán kívül. Mert az adja meg a valódi szabadságot, az nyitja rá a szemünket a valódi életre, a valódi élet formáira, a valódi élet

kapcsolataira. Azt éljük meg, ahogyan az isteni szeretet óvó-védő és fel-emelő voltát próbáljuk közvetíteni. Mert a *bhakti*, a feltétel nélküli szeretet a valóság, a valódi élet eredendő természete. A szeretet a figyelemre épül, s a tudatosságból és önátadásból szövődik.

El kell vesznünk Istenben, hogy megtalál-

juk önmagunkat, hogy megtaláljuk a valóságot. A valóságot, amiért és akiért minden élő bolondul, de még csak nem is tudja...

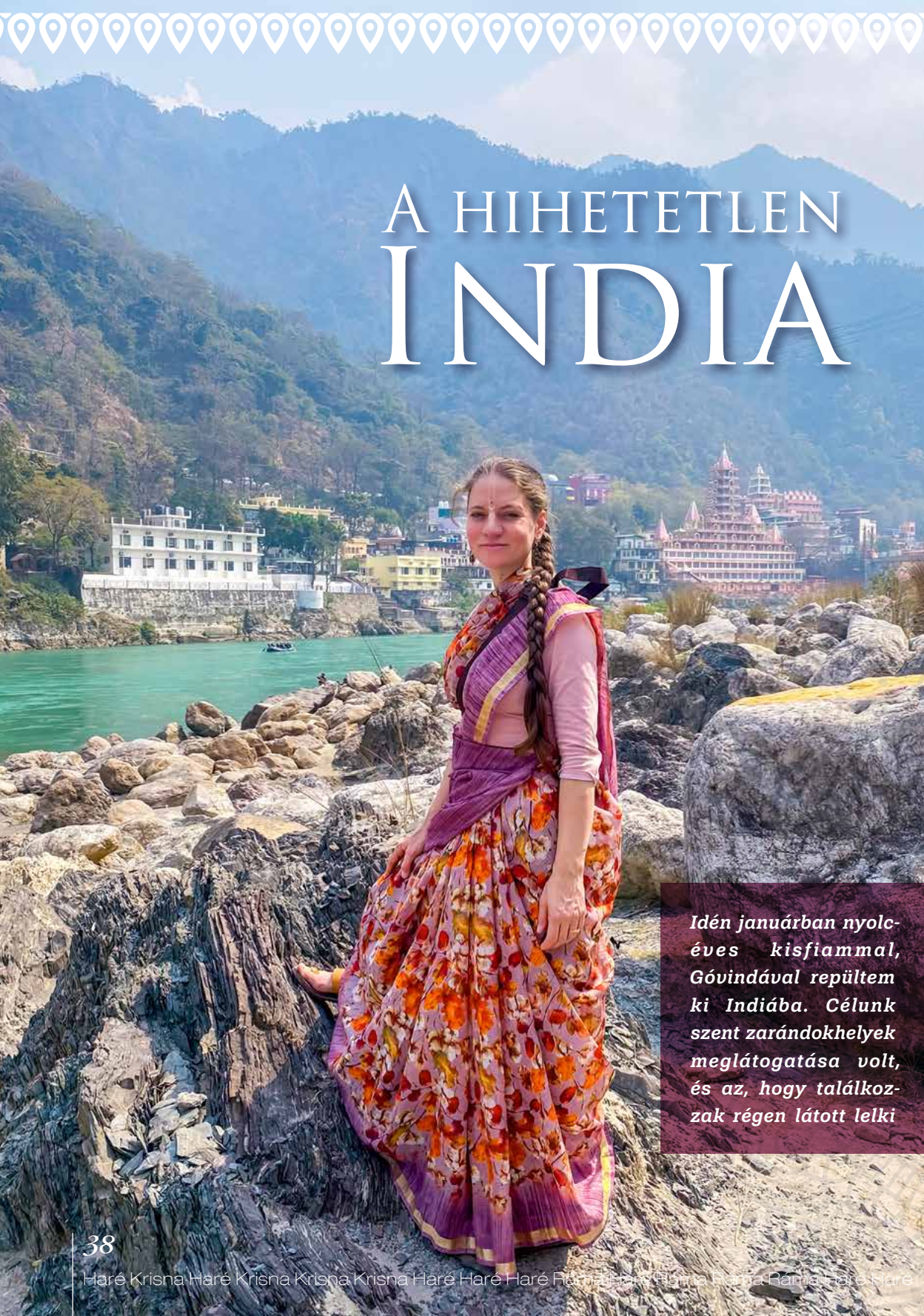
*El kell vesznünk
Istenben, hogy megtaláljuk
önmagunkat, hogy
megtaláljuk a valóságot.
A valóságot, amiért és
akiért minden élő bolondul,
de még csak nem is tudja...*

Acyutanānda Dāsa

(A szerző *India Spirit* című könyve megrendelhető az info@indiaspirit.hu címen.)

A HIHETETLEN INDIA

*Idén januárban nyolc-
éves kisfiammal,
Góvindával repültem
ki Indiába. Célunk
szent zarándokhelyek
meglátogatása volt,
és az, hogy találko-
zok régen látott lelki*

Azt mondják, Indiába nem repülőjeggyel megy az ember, hanem vággyal. Bizonyára így igaz, bár a repülőről elfogott a bizonytalanság: akarom én ezt? Vagy miért is akarom? Persze akkor az egész életem egy kérdőjel volt... merre és hogyan tovább? De hát egy indiai út csak nem véletlen az ember életében! Majd csak kiderül, miért is jöttem én ide...

Idealista vagyok. Ezt mindenki tudja. Érzékeny a szemétre, a pazarlásra, de még az esztétikai környezetszennyezésre is... Azt is rosszul viselem, ha egy házat bután terveztek meg, és nem illik az utcaképbe. Na, Indiában aztán kijutott bőven mindebből!

Az első napokban lehetőségünk adódott ellátogatni Ekacakrába, az Úr Nityānanda – Kṛṣṇa egyik inkarnációjának – megjelenési helyére, egy nagyon ősi falucskába. 2012-ben még végeláthatatlan élénkzöld rizsföldek terültek itt el minden irányban, most azonban nagy templomok, parkoló, szűk utcák, kis bazárok, és az út szélén rengeteg szemét fogadott minket.

Persze ilyet a kedves olvasó már biztos hallott és látott, ezért én ezzel nem

tanítómesteremmel, Śrīla Indradyumna Swamival. 2012-ben már voltam Indiában, s ahogyan most is, akkor is ajándékba kaptam a repülőjegyet.

Mayapur Candrodaya Mandir kertje
(forrás: www.A108.net)

is untatnám. Mindenképp pozitívum, hogy a helyi Kṛṣṇa-templom nagyon szép, tiszta, és a kertje is gyönyörű, rendezett.

Bőjt nap volt – *ekādaśī* –, s a helyiek nagyon finom böjtös reggelivel fogadtak minket. Ezután felüdülés volt megcsüszelni a templom mögötti zöldségeskertet, ahol emberfejnél is nagyobb kelkáposztákat, valamint padlizsánt, borsót és gyönyörű virágokat is láttunk. A papaya akkor kezdett érni. A kert mellett néhány férfi 3-4 méter hosszú bam-

buszokból épített óriási sátorvázat egy közelgő ünnepre, várhatóan több ezer vendég számára, ketten pedig agyagot szállítottak a fejükön nagy lavórokban. Végre elfelejthettem egy kicsit azt a lehangoló, kiégető látványt, ami végig a zötyögős buszúton andalított minket. Ez a jelenet viszont épp olyan volt, mintha pár száz évvel azelőtt zajlott volna. Na de a lényeg mindig a tanulság – mert ahogy ígértem, nem fogom untatni a tisztelt olvasót. Indiában nincs történe-

lemírás. Hogy miért? Mert nem az a lényeg, hogy mi mikor történt, hanem az, hogy mit tanultunk belőle. Ezért nem is fogom tovább részletezni az úti élményeimet. A lényeg, amit hazavittem: egy mélyebb hit, egy mélyebb meggyőződés.

Mi, nyugati emberek, nagyon jól csináljuk a rosszat, míg az indiaiak nagyon rosszul a jót. Hadd fejtsem ezt ki, hogy félreértés ne essék. India hajdan a világ legfejlettebb, legmagasztosabb kultúráját képviselte. A mai napig sok minden árulkodik erről: az épületek, a ruhák, a templomok, régi városok maradványai, a fennmaradt könyvek, a festmények, a természeti adottságok, a különleges ételek... De India ki lett fosztva. Többszörösen. A muszlim hódítások idején rengeteg templom elpusztult, és velük együtt a hívők, a papok, a *brāhmaṇák* is. Később, mikor az angolok megérkeztek, ők még mindig egy gyönyörű, virágzó birodalmat találtak itt, ami elbűvölte őket. Ekkor alakult ki az India-láz. Sokan úgy vélték, India kultúrája minden emberi kultúra gyökere. Ez viszont nem volt praktikus, hiszen ha így áll a helyzet, hogyan fogják gyarmatosítani? Így aztán az angol előljárók módszeresen könyveket kezdtek íratni az akkori tudósokkal arról, hogy valójában India milyen alantas és elmaradott. A nyugati fejlesztések, mint például a vasút kiépítése, csodálatos forradalomnak számított a szubkontinensen. Aztán jöttek az egyéb gépek, a gyárak és az autók. De ami igazán gyilkos csapást mért a védikus kultúrára Indiában, az az emberek hitének aláásása volt. Az az első ránézésre is magasztos és autentikus civilizáció ugyanis, amit egykoron láthattunk Bhārata földjén – így hívták régen Indiát –, nem máson alapult, mint hiten és tiszteleten. Hát ez az, ami

meginogott. A fejlett Nyugat elhitette a naiv indiaiakkal, hogy a társadalmuk valójában elnyomó és kihasználó. Minek is kéne követni a lelki vezetőket, a *brāhmaṇákat* és a szentírásokat – hiszen azok csak mesék. Majd a tudomány mindent megold... Ám India ősi szellemisége olyan mélyen gyökerezik, hogy mind a mai napig fennmaradt külsőségeiben. Ez az a furcsa egyveleg, amit ma láthatunk ott. A dizájn még védikus, de az értékrend és a működés már nem mindig az. A műanyagzacskós chipsekre és a PET-palackokra pedig végképp nem készültek fel. Sajnos a legtöbb helyen egyáltalán nincs szemétszállítás. Nem mintha a szállítás megoldana bármit is... Mert ugye mi szépen összegyűjtjük a szemetünket, és tároljuk valahol, esetleg újrahasznosítjuk. Rosszabb esetben elszállítjuk például Malajziába, majd az őserdőkbe szórjuk, vagy

épp a tengerbe, hogy látszólag rend legyen... De a fő gond az, hogy állandóan termeljük, Delhi-ben pedig éig érnek a szeméthegek, s ha már nem tudnak vele mit kezdeni, egyszerűen felgyújtják.

Ezzel szemben, ha valaki betér Krisna-völgybe, vagy bárhol a világon egy ISKCON-központba vagy -közösségbe, tényleg egy lelki és kulturális oázisban találhatja magát.

Megsiratam Indiát. Komolyan mondom. Néha inkább be is csuktam a szemem.

Egy vigaszom van csak: az a mélyebb meggyőződés és csodálat, amit Śrīla Prabhupāda iránt érzek most. Mint egy süllyedő hajóról, megmentette a kincset, és azoknak a nyugati fiataloknak a kezébe adta, akiknek a hite már meginogott a modern fogyasztói társadalom ígéreteiben. A kör így összeér. Amit elrontottunk, azt most így együtt, közösen rendbehoz-

hatnánk. Śrīla Prabhupāda gyakran mondta, hogy ő megfelelő módon szeretné a modern technológiát és az ősi védikus tudást ötvözni. Éppen úgy, ahogy a tanmesében a bēna és a vak ember összefog. Nyugat nagyon jól halad, de vak. Nem tudja, merre menjen. Lelkileg céltalan, tartalmatlan. Keletről jön a fény, a lelki tudás, de ha nincs gyakorlatba ültetve, vagy csak valami felszínes rítusokban ölt formát, nem menti meg sem a testet, sem a lelket a romlástól...

Nyugat jól csinálja a rosszat, vagyis nagyon szépen csomagolja, tálalja nekünk azt a lélekgyilkos életet, ami végül semmiféle boldogságot nem ad. India pedig kissé megkopott, megrogyott, maga sem tudja, miben is hisz... Nem meggyőző ebben a formájában.

A Krisna-tudatos mozgalom pedig éppen olyan, mint a *Śrīmad-Bhāgavatamban* leírt Matsya-avatāra, Kṛṣṇának egy többmillió éve megjelent gigantikus hal-inkarnációja, aki az özönvíz idején egy bárkát húzva megmentette a védikus írásokat a pusztulástól.

Shakespeare szerint Kelet és Nyugat kibékíthetetlen, Śrīla Prabhupāda véleménye azonban az, hogy lehet ebből egy sikeres házasság is, ha a Nyugat precizitása, csillogása, hatékonyságra való törekvése képes a *Bhagavad-gītā* tanításával összhangban az emberiség valódi javát szolgálni.

Vallabhī-kānta Dāsī

Ezt a szabdzsit a felsorolt három zöldségen kívül nyugodt szívvel gazdagíthatjuk további szezonális vagy éppen kedvenc alapanyagokkal, így a variációk száma végtelenné válik. Jó főzőcskézést!

Könnyű, nyári szabdzsi

ELKÉSZÍTÉSE:

A zsiradékot felmelegítjük egy lábasban, és barnára pirítjuk az egész római köményt, illetve illatosra a hinget, majd hozzáadjuk az apróra vágott zöld erőspaprikát is. Ha már az is pirult kicsit, mehet rá a sok krumpli, amit dinsztelünk egy ideig. Ha ezzel megvagyunk, megszórjuk az összes maradék porfűszerrel, megsózzuk,

felöntjük annyi vízzel, ami ellepi, és amikor félig megfőtt, hozzáadjuk a cukkinit és a zöldborsót is, majd készre főzzük.

Ahogy a képen is látható, bátran gazdagíthatjuk a fantáziánkra – vagy éppen a hűtőben fellelhető maradék zöldségdarabokra – támaszkodva. A megfelelő pillanatban kerülhet bele sárgarépa,

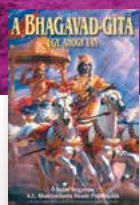
HOZZÁVALÓK:

- 4 ek olaj
- 1,5 kk római kömény
- 1 kk hing
- zöld erőspaprika
- 6-8 krumpli felkockázva
- 2 kk őrölt koriander
- 1 kk őrölt római kömény
- 3/4 kk kurkuma
- 2,5 kk só
- 1 db cukkini kockára vágva
- 4 dl főtt zöldborsó

kaliforniai paprika, brokkoli-vagy karfiolrózsa. Ezek mind-mind új ízeket hoznak majd a konyhánkba.

Forrás: krisna.hu/gasztro

Śrīla Prabhupāda könyvei

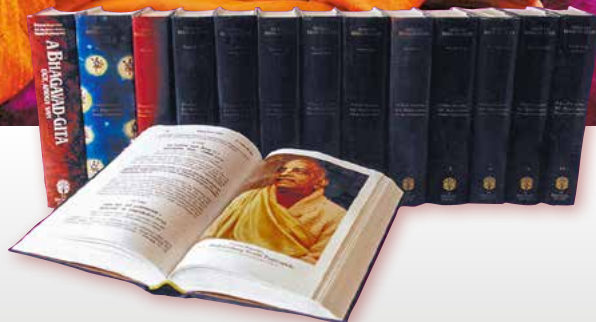
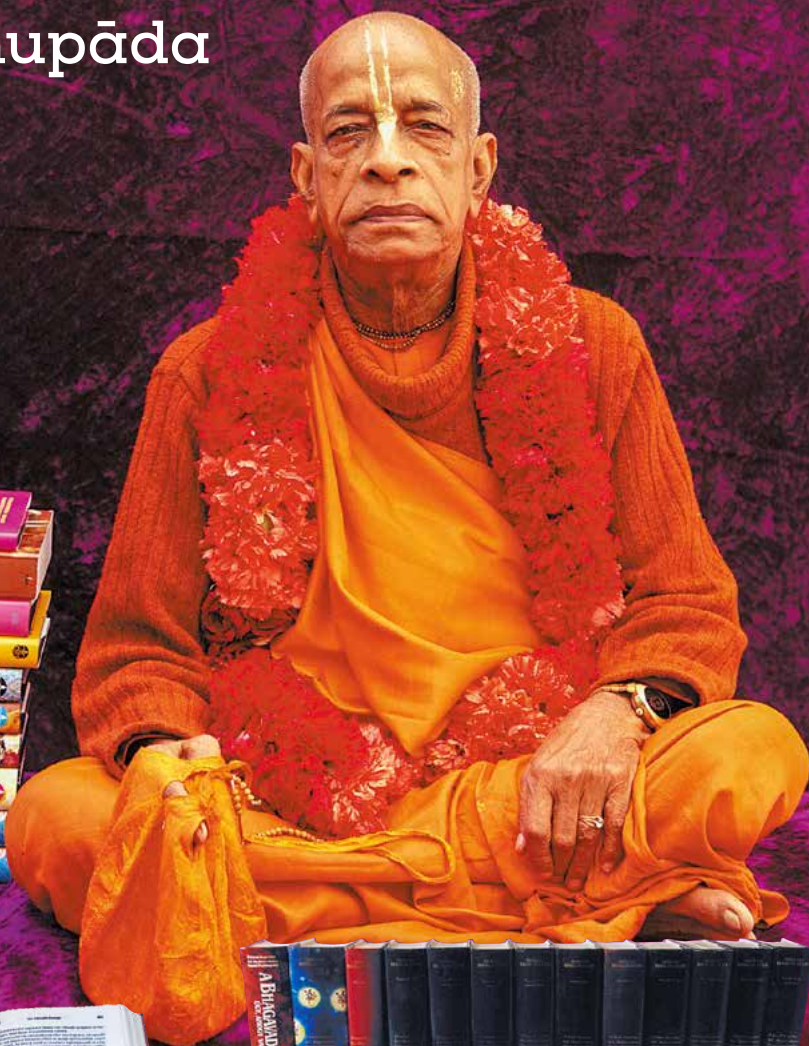
A Bhagavad-gītā úgy, ahogy van

A *Bhagavad-gītā*, melyet India lelki bölcsességének tartanak, a rendkívül mély védikus tudás alapműve, amely az élet lényegét érintő kérdésekkel – az ember alapvető természetével, az őt körülvevő világgal, valamint Istenhez fűződő kapcsolatával – foglalkozik.

976 oldal, kötve, színes illusztrációkkal

Prabhupāda • A tökéletesség útja • Śrī Īsopaniṣad • A bölcsesség királya • Az odaadás nektárja • Az Úr Caitanya tanítása

Kiadványaink megrendelhetők webshopunkban.
A könyveket postai utánvéttel küldjük ki.

Śrīmad-Bhāgavatam (1–10. ének)

E tizennyolcezer versből álló monumentális alkotás, melyet „a védikus irodalom fája érett gyümölcsének” neveznek, a védikus tudás legteljesebb és leghitelesebb magyarázata.

Kötetenként 800–1200 oldal,
kötve, színes illusztrációkkal

www.lelekpallotaja.hu/konyvbolt
www.bolt.krisnavolgy.hu

30 év
a fenntartható jövő
szolgálatában

Krisna-völgy Indiai Kulturális Központ és Biofarm

8699 Somogyváros, Gauranga tér 1.

Csoportszervező: (30) 436-3900

E-mail: turizmus@krisnavolgy.hu

NYITVATARTÁS: kedd–vasárnap 10:00 – 17:00

További információ:

www.krisnavolgy.hu

